SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX. BUENOS AIRES, 9 DE DICIEMBRE (DECEMBRA) DE 1938 Núm. (Štev.) 99

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

NAŠA NARODNA ZAVEDNOST

Sobotna prireditev je spet pokazala, kako velika narodna zavednost je med našim izseljenstvom. Poleg Srbov in Hrvatov se je bilo zbralo veliko število, najmanj polovico, Slovencev in seveda večina Primorcev.

Vendar bi si kdo, posebno kar se tiče Slovencev, utegnil delati nepravilno mnenje glede naše narodne zavednosti. Predvsem je treba priznati, da smo Slovenci, izmed ostale jugoslovanske kolektivitete, najkulturnejši element, kar lahko ugotovimo po številu društev ter njihovih kulturnih prireditvah. To pa je tudi najizrazitejši pečat naše narodne zavednosti, kajti če bi naši ljudje ne bili narodno zavedni, bi tudi kulturnih slovenskih prireditev ne prirejali. Skoro izključno vse drame in skladbe, ki so šle čez naš izseljenski oder so delo naših pisateljev, dramaturgov, pesnikov in skladateljev. To je torej pribito.

Narodno zavednost pa Slovenci, posebno primorski Slovenci, ki smo svojo jugoslovanstvo vsi več ali manj v ognju preizkusili, precej na svoj način pojmujemo, ki ne prenese nobenih diktatov in puhlih parad. So bili elementi ter se še vedno dobijo, ki so mnenja, da je jugoslovanstvo izključno njih monopol in da je z nekoliko besedami in malo parade vse opravljeno, medtem ko Slovenci ne priznajo ničesar, brez dejanskih dokazov.

Pravi in zaveden Slovenec in Jugoslovan je po našim mnenju oni, ki se po svojih močeh in znanju nesebično žrtvuje za našo skupno stvar. Pri tem ni najvažnejše, kakšne politične ali verske nazore zasleduje posameznik, marveč koliko je koristnega za skupno stvar doprinesel.

Naša skupna stvar pa ni ta, da bi zapravljal čas z brezpotrebnimi frazami, marveč da si visoko zavihamo rokave ter krepko pljunemo v roke in delamo vsak po svojih močeh in znanju na kulturnem in gospodarskem polju za splošni podvig našega izseljenstva. Zato tudi največji naš praznik, kot je Zedinjenje Jugoslavije, ne more biti za nas zgolj parada, marveč mnogo več. Jugoslovanstvo pač ni začrtano v državnih mejah in ni zapisano v potnih listih, marveč je pravo jugoslovanstvo v naših dušah in v naših srceh.

Primorski Slovenci to dobro razumejo, zato se niso in se ne bodo nikoli obotavljali priti zraven, kadar se bo šlo za ta načela. Zgodi pa se rado kot povsod tako tudi med nami, da se skuša domoljubne čute kot tudi druge n. pr. verske, izkoristiti v kake zgolj zavajalne svrhe, domovini in predvsem izseljenski skupnosti škodljive. Kar se nas Slovencev tiče, smo to bolezen srečno ter že skoro popolnoma preboleli. Samo še nekoliko dobre volje med našimi društvi je treba, ki predstavljajo našo javnost, pa bo uspeh stoodstotno dosežen.

Mnogo slabše je v tem pogledu v srbohrvatski naselbini. Med njimi so razmere naravnost bolestne. Hrvatov, ki jih je tu mnogo več kot nas Slovencev, so zelo slabo organizirani. Domobranci, četudi jih je vedno manj, ki jim nasedajo na limanice, so napravili neprecenljive škode izseljenstvu in prav taki so tudi takozvani ultranacionalisti z drugimi izseljenskimi izmečki, ki jim je največja slast, rušenje. A imajo tudi srbohrvatje društva, šolo in list, ki skušajo ublažiti in urediti razdrapane razmere. A naš namen je predvsem pisati o nas Slovencih.

Slovenci smo se torej ob priliki dvajsetletnice Zedinjenja Jugoslavije dobro pokazali. Izkazali pa se nismo samo z udeležbo marveč tudi s petjem in drugimi točkami, ki so jih Slovenci podali.

Četudi se o naši narodni manjšini na Primorskem, odkar sta Jugoslavija in Italija podpisali prijateljski sporazum, zelo malo na javnih in uradnih mestih govori, vseeno naši ljudje zelo dobro razumejo ta molk ter brez godrnjanja čakajo znamenja, ki bo prej ali slej naznanilo svobodo. Čakajo pa tega znamenja ne s prekrižanimi rokami, marveč z ustrajnim delovanjem. Vzemimo samo primer dvajsetletnice Zedinjenja. Kako se je ljudstvo odzvalo, smo že poprej pisali, dasi je dobro vedelo, da se o vprašanju, ki je za njih najbolj pereče, ne bo največ govorilo, vendar se je omenilo. Nastopil je velik in edini pevski zbor, moški in mešan, ki je sestavljen iz samih primorskih Slovencev in par Hrvatov iz Istre ter je bil tudi tako na kratko predstavljen občinstvu. Drugi dan je del istega zbora nastopil v cerkvi, kjer je bila maša v smislu praznika. Popoldne smo spet imeli priliko videti in slišati delni zbor od prej imenovanega zbora na Jugoslovanskem poslaništvu, kjer se je vršilo sprejemanje članov kolonije, ob osmi uri zvečer pa je isti zbor nastopil na prireditvi Čehov, kot podrobneje pišemo na drugem mestu.

Ali ni to dovolj požrtvovalnosti in narodne zavednosti? A kot smo v začetku povedali, nas je treba predvsem pravilno razumeti, kajti Slovenci ne pojmujemo jugoslovanstva samo z besedami in puhlimi paradami, marveč dejansko, praktično. Naš poslanik minister dr. Izidor Cankar nas razume in mi njega, kar je povsod, na vsakem koraku, ki ga skupno napravimo, vidno.

J. K.

Veličastna proslava 20-letnice zedinjenja v Buenos Airesu

PO ŠTEVILU UDELEŽENCEV IN RODOLJUBNEM NAVDUŠENJU JE PRIREDITEV PREKOSILA VSE, KAR JIH JE DOSLEJ BILO V NAŠEM IZSELJENIŠTVU — POLEG POKROVITELJSTVA G. POSLANIKA DR. IZIDORJA CANKARJA IN GOSPE SO PRISOSTVOVALI PROSLAVI TUDI DIPLOMATSKI ZASTOPNIKI BOLGARSKE, ČEHOSLOVAŠKE, GRŠKE IN RUMUNSKE — SLOVESNA IZROČITEV ZASTAVE, DAROVANE NAŠEMU IZSELJENIŠTVU

Sobotna proslava dvajsetletnice osvoboditve Srbov, Hrvatov in Slovencev ter narodnega zedinjenja bo ostala v trajnem spominu vsem, ki so se udeležili te doslej največje manifestacije naše kolonije v Buenos Airesu.

Po izkušnjah iz prejšijih let, ki so potrdile staro resnico, da nismo preveliki ljubitelji točnosti, so prireditelji proslave bili napovedali začetek sporeda za 21.30 in storili so to v prepričanju, da bo ob 10. zvečer še prezgodaj za začetek. Pa ni bilo tako. Kmalu po 9. uri so začeli prihajati v dvorano prvi udeleženci in pritok je ves čas naraščal tako, da se je stvorila pri blagajni dolga vrsta in so se sedeži v parterju in na galeriji polnili z veliko brzino. Ko je ob 10. zvečer prišel v "Prince Georg's Hall" pokrovitelj veličastne proslave, g. poslanik dr. Izidor Cankar z gospo ter z diplomatičnimi zastopniki prijateljskih in zavezniških držav, je bila dvorana že popolnoma zasedena in v ozadju ter na stranskih hodnikih so se gnetli taki, ki že niso našli več sedežev. Orkester je takoj odsviral aregntinsko in našo himno, nakar se je začel spored, v katerem so si točke brž sledile ena za drugo.

SPORED

Predsednik meddruštvenega odbora, g. arh. Viktor Sulčič, je v imenu dvanajsterih organizacij, ki so priredile proslavo, pozdravil v otvoritvenem govoru najprej v kasteljanskem jeziku g. ministra dr. Cankarja in gospo, gospoda češkoslovaškega ministra dr. Kadeřábeka in gospo, g. grškega ministra dr. Dendramisa ter bolgarskega odpravnika poslov g. Geogijeva, zastopnike prijateljskih kolonij, predstavnike organizacij in številno občinstvo, kateremu se je zahvalil na tako nepričakovano veliki udeležbi. Povedal je tudi, da bo prireditev počastil s svojo navzočnostjo g. romunski minister dr. Nanu, ki je sporočil, da pride zaradi drugih zadržkov nekoliko pozneje, kakor je tudi v resnici storil. G. Sulčič je nato nadaljeval svoj govor v kasteljanščini, da v kratkih potezah obrazloži pomen proslave, ki ga je jedrnato podčrtal tudi v srbohrvaškem in slovenskem jeziku. Zaključil je svoj govor, ki ga je občinstvo ves čas prekinjalo z navdušenim odobravanjem, z naslednjimi besedami: "Mi, jugoslovanski izseljenci v Argentini, danes svečano izjavljamo, da trdno verjemo v bodočnost naše narodne države kraljevine Jugoslavije ter da smo za njeno srečo in obstoj pripravljeni storiti vse, kar je v naših močeh, in to v skladu z naročilom, ki ga je v svojih poslednjih zdihljajih naslovil na vse verne sinove našega naroda veliki sin kralja Petra I., blagopokojni kralj Aleksander Zedinitelj. In naj nam Bog pri tem pomaga".

Z viharnim in dolgotrajnim aplavzom je občinstvo podčrtalo te besede.

Nastopil je nato moški zbor Slovenskega doma z dvema pesmima, za katera je žel iskreno priznanje. Pred nastopom je zastopnik društva s par besedami povedal, da so člani tega društva v svoji ogromni večini doma s Primorskega, tam od Trsta in Gorice, kjer živi en del jugoslovanskega naroda, ter da kot Jugoslovani, skupno z brati iz svobodne domovine, sodelujejo na tej veličastni proslavi dvajsetletnice narodnega zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Za tem je posrečeno in precizno nastopil ženski naraščaj Sokolskega društva Dock Sud-Boca v prostih vajah z venci. Efekt so povečavali stranski reflektorji z menjavanjem barv in so dekleta žela za svoj trud res navdušeno priznanje publike.

Izven sporeda je nastopil tenor Anton Svičarević, ki ga je občinstvo toplo pohvalilo. Sledil je nato nastop Irene Vidmarjeve, ki je s srčkanim plesom brž svojila vsa srca in žela obilo odobravanja.

Istotako izven sporeda so nastopili šolarji tečajev iz Ville Devoto s sliko "Lipa"; zapeli so pesmico temu staremu slovanskemu simbolu in ga tudi živo prikazali na odru. Dolge veje prave pristne lipe so zložili skupaj in tako sestavili drevo, obujajoč spomine na domače kraje, kjer naš rod od nekdaj ceni in spoštuje lipovo drevo.

Šolarji iz Villa Devoto so nato skupno z onimi z Dock Suda stvorili živo sliko "Zedinjenje". Poln oder naših najmlajših, iz katerih se je dvignila naša zastava, je mnoge ganil do srca in prelepa živa slika je izzvala spontan aplavz občinstva.

Nastopil je nato mešani zbor Slovenskega doma z dvema pesmima. Pevke v narodnih nošah so tvorile pestro sliko in lepo izvajani pesmi sta želi obilno pohvalo.

Prvi del sporeda se je zaključil s prelepimi simboličnimi prostimi vajami "Jugoslavija". Poln oder telovadcev in telovadk je ob spremljevanju godbe izvedel vaje na vzoren način in bil je to brez dvoma najboljši sokolski nastop od vseh, kar smo jih imeli priliko videti doslej na naših prireditvah.

IZROČITEV ZASTAVE

Po daljšem odmoru se je izvršila slovesna izročitev zastave, ki jo je naše ženstvo poklonilo koloniji kot simbol domovine in izseljenske sloge.

Oder je bil poln šolskih otrok, telovadcev in zastopnikov naših organizacij. Ga. Mara Paunović je na čelu delegacije članic ženskega odbora prinesla na oder zastavo ter jo s primernim nagovorom izročila predsedniku meddruštvenega odbora g. arh. Sulčiču, ki se je v imenu kolonije zahvalil za dragoceni dar ter izjavil, da se bodo naša društva zbirala v bodoče okrog tega svojega praporja ob svečanih prilikah. Razvil je nato zastavo in godba je zasvirala našo himno. Predsednik je takoj zatem v kasteljanskem jeziku povedal, da se jugoslovansko izseljeništvo s hvaležnostjo klanja tudi gostoljubnemu argentinskemu narodu in zato pripenja na svojo zastavo tudi trak z argentinskimi narodnimi barvami, izražajoč tudi ob tej svečani priliki svoja iskrena voščila za blagor Argentine. Vsa dvorana je bila na nogah in z navdušenjem odobravala ta čin lojalnosti napram deželi, v kateri živimo, nato pa spoštljivo poslušala argentinsko himno.

SOLIDARNOST PRIJATELJSKIH KOLONIJ

Trakove s svojimi narodnimi barvami so nato pripeli na našo zastavo, po vrsti, zastopnik bolgarske kolonije g. S. T. Stojanov; grške kolonije g. Anastazij Damianos, rumunske g. Tulio Z. Diamandy, in češkoslovške, g. inž. Zelenka.

G. Stojanov je govoril v bolgarskem jeziku, spominjajoč krvne vezi, ki družijo Srbe, Hrvate, Slovence in Bolgare in opozarjajoč na prijateljstvo, ki sedaj srečno veže obe slovanski državi.

Zelo lep govor je imel tudi zastopnik grške kolonije. Spomnil se je skup. bojev Grkov in Jugoslovanov za narodni obstoj in osvobojenje izpod tujega gospostva ter trajnih prijateljskih odnosov med grškim in našim narodom. Podčrtal je tudi željo, da bi se tesnejši stiki navezali tudi med vsemi kolonijami prijateljskih balkanskih in slovanskih držav.

Za njim je izrazil čestitke jugoslovanskemu narodu za dvajsetletnico obstoja narodne države zastopnik romunske kolonije, nakar je burno pozdravljen začel govoriti zastopnik bratov Čehoslovakov g. inž. Zelenka. Spomnil se je skupnih bojev Čehoslovakov in Jugoslovanov še iz časov predvojnega avstrijskega gospostva, tesnega sodelovanja v vojnem času in prijateljskih vezi, ki so družile oba naroda zmerom tudi po vojni. Z bolestjo se je spomnil tudi zadnjih težkih preizkušenj, ki jih je moral prestati češkoslovaški narod ter je v zvezi s tem naglasil, da so v času, ko je bila Češkoslovaška zapuščena od svojih bivših velikih zaveznikov, Jugoslovani čutili z njo in ji ostali zvesti. Zaključl je svoj govor z zatrdilom, da ne bo Češkoslovaška nikoli pozabila svojih jugoslovanskih prijateljev in izrazil je upanje, da bo prišel čas, ko se bosta obe slovanski državi spet skupno borili za pravico in za boljši svet, nego je današnji.

Po govoru vsakega izmed zastopnikov bratskih kolonij, je orkester odsviral državno himno dotične države. Med publiko je vladalo takšno navdušenje, kakršnega ni bilo doslej še nikoli na naših narodnih manifestacijah.

Ko so bili že vsi trakovi pripeti na jugoslovansko zastavo, je predsednik izročil prapor kolonije, s primernim nagovorom, g. poslaniku dr. Izidorju Cankarju, s prošnjo, naj jo poslaništvo prevzame v varstvo.

Navdušeno pozdravljen je nato spregovoril g. poslanik. Zahvalil se

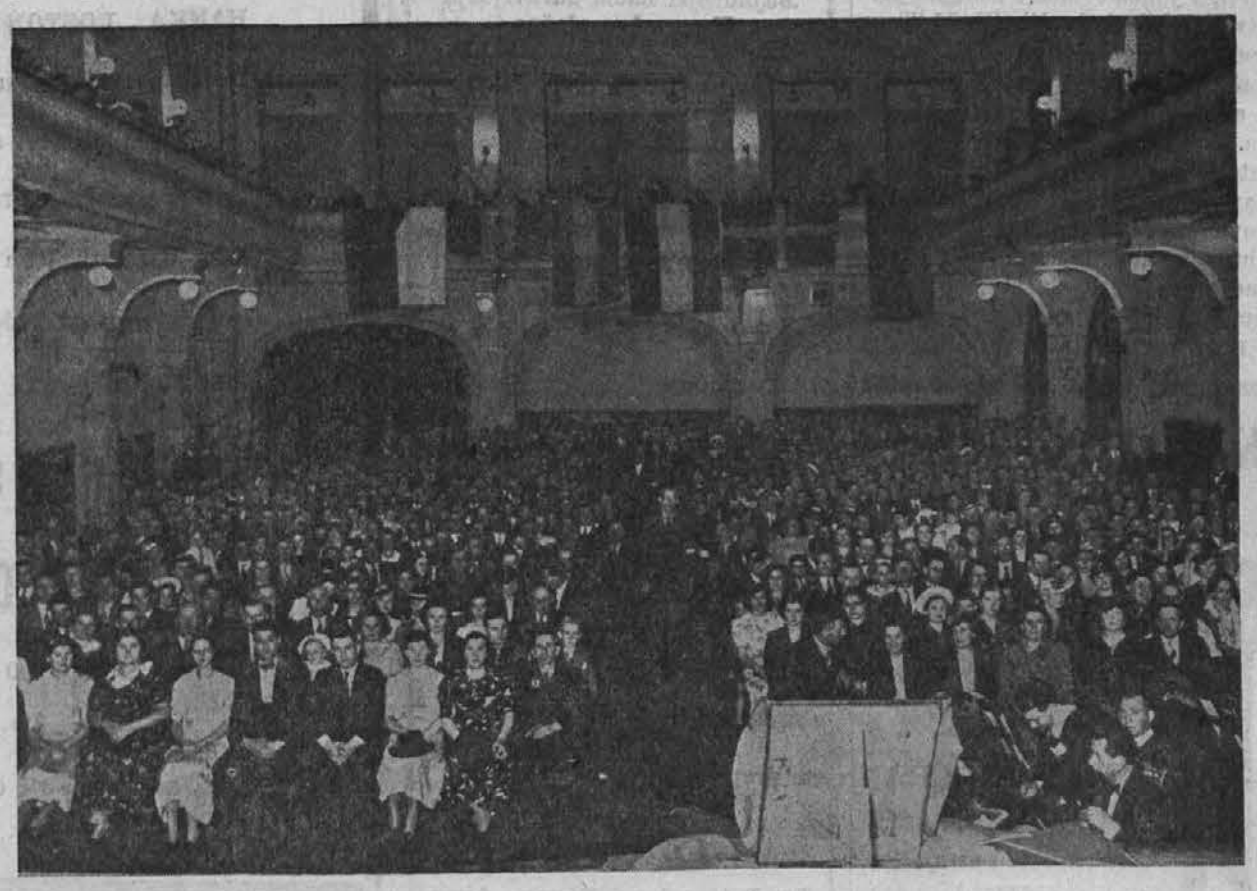

Pogled v dvorano in galerijo

Argentinske vesti

PAMETEN UKREP

Pred nekaj tedni je policija pregledovala nočna plesišča "dancing", katerih je prav veliko v Retiru. Pri tem je zalotila kakih 10 mladoletnih deklic, ki so bile madžarske narodnosti. Policija jih je lepo vzela s seboj. Ko se je natančno uverila o njih istovetnosti, jih je dala v dobro in strogo oskrbo. Sodnik dr. Tomas D. Casares je pa med tem poskrbel, da se jih odpravi k svojim staršem. Tako so bile te dni te "nadebudne" madžarske punčke odpeljane na parniku "Madrid" v Hamburg, od koder bodo odpravljene na Madžarsko. Na parniku se nahajajo pod strogim nadzorstvom ter jim ne bo dovoljeno občevati z drugimi ljudmi ter potuje z njimi v to svrho posebna varuhinja, ki bo skrbela, da se ne bi na parniku uganjala nemorala. Oblasti se sprašujejo, kako je mogoče, da take punčke pridejo v to deželo.

NAPADI NA DNEVNEM REDU

Ker se zadnje čase dogajajo tako poogsti napadi na ljudi, ki se nahajajo radi raznih vzrokov na ulici, je policija napravila v sredo zjutraj pogon. Ustavila je vsak avto, pregledala vse nočne bare, kavarne in osumljene kraje ter aretirala veliko število sumljivih tičev.

ZOPET VOJNE LADJE ZA ARGENTINO

Te dni sta odpluli iz ladjedelnice Gravensend v Angliji, dve novi torpedovki, ki se priključujejo argentinski vojni mornarici. Novi torpedovki sta: "Santa Cruz" in "Corrientes".

ŽELEZNICE LAST DRŽAVE

V torek popoldne se je sestala komisija ministrstva javnih del in komisija senata za proračun, ter ste obe komisiji skupno pregledali pogodbo o prevzetju železnic, ki jih je kupila Argentina od zasebnih lastnikov. Pogodbo sta komisiji odobrili ter se bo še ta mesec o tem razpravljalo v senatu, nakar bodo tozadevne železnice prešle definitivno v last argentinske države.

VSEAMERIŠKA KONFERENCA

Vseameriška konferenca v Limi je začela v torek pod predsedstvom brazilskega delegata dr. Afrania da Mello Franca zasedati.

FEDERICO LACROZE UMRL

V tukajšnjem mestu je umrl v sredo Federico Lacroze, sin ustanovitelja tramvajskega podjetja tega imena. Star je bil 79 let. Pogreb se je vršil v četrtek, katerega se je udeležilo razen osobja tega podjetja tudi mnogo predstavnikov drugih podjetij in oblasti.

VELIK POŽAR V NOVI POMPEYI

V tovarni lepenke (kartona) Victorja Onoindia, ki se nahaja v ulici Centenera 3357, je nastal v sredo opoldne velik požar, ki je napravil okrog 140.000 pesov škode.

je prireditelјem veličastne proslave, članom diplomatičnega zbora, ki so jo počastili s svojo navzočnostjo, in občinstvu, ki je v tako impozantnem številu hotelo izpričati ob priliki dvajsetletnice Jugoslavije svojo vdanost domovini in narodu. Podčrtal je pomen slavja in končno prevzel v imenu poslaništva zastavo v čuvanje, izrazujoč svoje priznanje našemu narodnemu ženstvu, ki je s tako lepo mislijo hotelo dati našemu izseljeništvu prekrasen trajen spomin na to veličastno proslavo in na domovino obenem.

Z nepopisnim navdušenjem se je tako zaključil spored, nakar se je začela animirana prosta zabava. Ples je otvoril g. minister s kraljevskim kolom. Do ranih jutranjih ur je bila dvorana še zmerom polna parov in zasedena sta bila oba bufeta.

*

Žrebanje dobitkov loterije, ki se je izvršila s posebnim dovoljenjem notranjega ministrstva, se je opravilo proti jutru. Izžrebane so bile sledeče številke: 1896 (radio aparat), 0042 (bicikelj), 0159 (zapestna ura), 1798 (nalivno pero), 1720 (fotografski aparat), 0818 (servis za čaj), 0585 (20-inka božične loterije), 0643 (dvajsetinka božične loterije), 1155 (steklenica konjaka) in 0733 (steklenica šampanjca).

Lastniki izžrebanih številk, ki se še niso javili, naj sporoče na naslov Meddruštvenega odbora, Lima 411, Buenos Aires, kam naj se jim pošljejo dobitki, do katerih imajo pravico.

CERKVENE SLOVESNOSTI

V nedeljo zjutraj ob 10. uri je bila v proslavo 20-letnice zedinjenja služba božja v cerkvi "Santísimo Sacramento" na ul. San Martín 1039. Pri maši je pel slovenski cerkveni zbor, poleg tega pa je nekoko komadov cerkvene muzike odsviral virtuoz g. Ljerko Špiler s spremljevanjem orgel, in g. Widrova je odpela "Agnus Dei". Po maši je izseljeniški duhovnik g. Janez Hladnik blagoslovil zastavo, ki so jo prejšnji večer jugoslovanske žene na prireditvi izročile koloniji. Ob 11.30 se je izvršila druga cerkvena slovesnost v ruski pravoslavni cerkvi in tudi tam se je blagoslovila zastava naše kolonije. O zedinjenju sta govorila v katoliški cerkvi g. Hladnik, v pravoslavni pa msgr. Izrastov, ki je Jugoslovanom čestital k narodnemu jubileju v imenu Rusov.

Radio ura, od 10 do 11, je bila posvečena 20-letnici zedinjenja in takoj po otvoritvi je g. minister dr. Izidor Cankar imel govor za naše izseljence.

SPREJEM NA POSLANIŠTVU

Popoldne od 5. do 7. ure je bilo na poslaništvu sprejemanje, ki ga je g. poslanik priredil članom kolonije. Sprejema se je udeležilo izredno mnogo naših ljudi, kakor doslej še nikoli v prejšnjih letih. Tudi to je eden izmed znakov, ki pričajo, da je naše izseljeništvo postalo vse bolj zavedno in narodno. Gospod poslanik, ki je skupno z go. Cankarjevo, oblečeno v prekrasni gorenjski narod

Ministar g. dr. Cankar govori na radiu

ni noši, sprejemal goste, je pozneje imel kratek govor, s katerim se je zahvalil koloniji za aktivnost, ki jo izkazuje v narodnem delu v čast in ponos izseljeništva in domovine.

Po sprejemu se je g. dr. Cankar z nekaterimi drugimi člani kolonije odpeljal v Arrecifes, kamor je bil povabljen od tamkajšnjega Jugoslovanskega podpornega društva in kjer je bil slovesno sprejet po krajevnih argentinskih oblastih in veliki množici naših izseljencev.

Hemoroide

Najnovejši način zdravljenja
Uzorec brezplačno.
Izrežite in pošljite vaš naslov:
Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

Obiščite
KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947
La Paternal — Buenos Aires

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

Hitler in Mussolini se lepo sporazumno vrstita

Kar je vsak povprečno izobražen človek že davno vedel, ko sta bila fašizem in nacizem šele v svojih pričetkih, da z njima ni mogoče sprave in sožitja, tega niso hoteli verjeti državniki evropskih demokratičnih držav. Sedaj pa, ko sta francoski in angleški posesti že sami v nevarnosti, sedaj bodo menda že verjeli.

Zano je, kako je Italija ščitila Avstrijo ter rovarila proti Jugoslaviji, Podonavju in na Balkanu, dokler se ni zapletla v abesinsko vojno, ki jo je gospodarsko zelo izčrpala. Hitler je to njeno slabost izkoristil ter je Mussolini brez vsakega ugovora prepustil Avstrijo Nemčiji, z Jugoslavijo je sklenil "prijateljstvo" ter je vsled pomanjkanja kapitala moral prepuščati bolj in bolj podonavski in balkanski trg Nemčiji. Vrgla pa se je Italija z vso vnemo na Sredozemsko morje in Afriko. Prav pred kratkim so v Rimu zahtevali, da se mora Sueški prekop razlastiti sedanjih gospodarjev, ter izročiti upraški pogoj je bil odbit. Nadalje hoče vo meddržavnemu odboru. Italijan- Italija železnico, ki vozi iz Džibutija v Adis Abebo, prevzeti od družbe v svojo upravo, a se družba tega brani, kajti sedaj bi ji podjetje največ neslo, dasi je delnica, ki je bila last bivšega cesarja Selasieja, sedaj italijanska državna last. Zadnje čase pa čitamo, da zahteva Italija še Korsiko, Tuniz in Džibuti, ki so vse francoska posest.

Korsiko, Tuniz in Džibuti zahtevajo zaenkrat le naščuvani študentje in italijansko časopisje. Mussolini seveda še vedno molči, a ko bo videl, da črnosrajčniki za vsako ceno hočejo Korsiko, Tuniz in Džibuti, ne bo "mogel" drugega kot postaviti jim na čelo svoje generale, da jih popeljejo do novih zmag. Ali ni to izvrstna komedija!

Francoski tisk je krepko odgovoril italijanskemu, da Francija ne bo prepustila nikomur inti pedi svoje zemlje in da bo svoje kolonije branila z vsemi sredstvi in močmi. V tem smislu se je izjavil tudi sam ministrski predsednik Daladier.

Kako se bo spor poravnal, ne moremo prerokovati, vemo pa, da je Mussolini zelo primeren čas izbral za svoje nove pustolovščine, sedaj ko sta Francija in Rusija vsled Češkoslovaške pretrgali vojaško zvezo, kar so pravzaprav v Rimu in Berlinu za vsako ceno hoteli.

Mi smo že takrat, ob Monakovem zapisali, da se bo Francija bridko in morda prav kmalu kesala, zakaj ni držala obljubo Češkoslovaški ter jo prav do zadnjega vlekla za nos. Francija je sicer prav te dni hitela podpisati z Nemčijo nenapadalno pogodbo, a bo držala morda samo kar se tiče francoskega teritorija, in še to le do prve priložnosti, nikakor pa ne glede njenih kolonij in še manj angleških, nad katerimi hoče Nemčija polagoma dobiti svoj vpliv.

Zato sta tudi Anglija in Francija že par let, odkar sta spoznali nevarnost od strani Nemčije in Italije, tako tesno povezani v zunanji politiki. A sta prišli do tega sodelovanja zelo pozno, ko sta prej napravili že veliko zahrbtnih napak ena drugi, s katerimi sta se Italija in Nemčija okoristili. Najprej je Anglija napravila pogodbo z Nemčijo, ki ji je dovolila oboroževanje, kar je Francijo silno ujezilo in je še bolj utrdila maginotno črto ter je potem zahrbtno napravila pogodbo z Italijo glede Abesinije. Sedaj je šlo pa za angleške interese in se ji je pa Francija na tihem skodoželjno smejala, čeprav je z Anglijo sankcionirala Italijo, ki je bilo vse skupaj le komedija, pri čemer so izgubile največ male države, ki so odvisne od svetovnega trga.

Nastalo je špansko vprašanje. Tu sta spet Italija in Nemčija obkoljevali Francijo, a Anglija se ni ganila. Prišlo je potem sudetsko vprašanje, ki se Angliji ni zdelo vredno, da bi vsled "neznatne deželice" izgubljala časa in morda celo riskirala vojno, dasi je morala dobro vedeti, da če bi vse tri velesile, Francija, Anglija in Rusija skupno in resno nastopile, da bi vojne ne bilo, saj je bilo vse svetovno javno mnenje na njihovi strani. Anglija pa je Francijo še bolj osamila, da se bosta Italija in Nemčija z njenimi kolonijami okoriščali, ko bo ona svoje čuvala ter morda še na Kitajskem kaj vlovila, ko je pomagala zlomiti francosko-rusko zvezo, ki je prisilila Francijo, da je podpisala "nenapadalno" pogodbo z Nemčijo, ki jo Nemčija zaenkrat rabi glede Ukrajine, ki jo hoče priklopiti k Češkoslovaški Ukrajini, ki je že itak pod njenim uplivom.

Vidik je tak, da bo Anglija razvila vse sile: diplomacijo in silno oboroženo vojsko, da bo obdržala svoj položaj in če le mogoče nevtralnost vsaj toliko časa, da bo videla, kje bo večji plen, in bo vesela ter celo pripomogla k temu, če bo mogla Nemčijo zaplesti v vojno z Rusijo, ki od druge strani že itak komaj tega čaka tudi Japonska, ki bi vsaka nekaj z Anglijo pograbili na Kitajskem; po drugi strani pa bo z istim ravnodušjem gledala Italijo, ko se bo morda v Tunezu, Korsiki, Španiji in potem v Afriki merila s Francijo. To so angleški kramarski načrti, ki pa se najbrže ne bodo obnesli, kajti v narodih vre, tudi v tistih, ki jim Angleži gospodarijo ter se lahko zgodi, da se bo skupno z fašističnimi imperiji razsul tudi britanski trgovski, ki za današnje pojme, ko se ljudstvo povsod narodno, kulturno in socialno prebuja, nimajo ne prvi ne drugi smisla in bodočnosti, marveč so obsojeni v propast od ljudstva samega.

Samo nekaj dni manjka še do Božičnih Praznikov

Denar naznačen preko BANKE DE BOSTON. Vaša obitelj bo prejela PRAVOČASNO

Ne oklevajte... takoj ga pošljite. Naš JUGOSLOVANSKI ODDELEK Vam je na razpolago. BANKA BOSTON jamči, da bo nakazana vsota izročena prejemniku na njegovem domu v gotovini brez kakih stroškov ali odbitkov. Povratnico z lastnoročnim podpisom prejemnika o točno izvršenem nalogu, dostavili Vam bomo na Vaš naslov. Posebne uradne ure: od 9 do 18. Ob sobotah od 8.30 do 11 brez presledka.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bmé. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Callao 224

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Vesti iz organizacij

Na prireditvi Čehov

Preteklo nedeljo so imeli Čehi prireditev v svoji dvorani v ul. San Juan. Odločil se je tudi zbor Slovenskega doma, da vrne bratom Čehom obisk iz prejšnjega večera. Ko se je zbor pojavil v preddvorani, so ga Čehi prisrčno in bratsko sprejeli. Ker se je takoj začela prireditev, je zbor kot prvi nastopil. Občinstvu ga je predstavil predsednik društva, ki je povedal, odkod so pevci doma, namreč iz zasedenega jugoslovanskega ozemlja po Italiji ter da je zbor že včeraj na dvajsetletnici Zedinjenja Jugoslavije nastopil in žel zasluženo priznanje in da je danes prišel, da se bratom Čehom pokloni in oddolži za včerajšnji obisk. Dvorana je zbor z viharnim aplavzom pozdravila. Zbor je nato zapel dve pesmi jugoslovanskega in slovanskega pomena, kar je izzvalo val navdušenja, ki ni hotelo pojenjati ter je bilo treba pesmi ponavljati. In ko so pevci zapuščali oder, je češki miinster Dr. František Kadeřábek vsakemu pevcu posebej stisnil roko ter se je več časa z njimi razgovarjal.

Naši pevci ter vsi jugoslovanski posetniki, ki jih je bilo na prireditvi precej, so odnesli neizbrisen spomin bratske vzajemnosti in spoštovanja s te prireditve bratov Čehov.

IZ CORDOBE

Pričakovali smo, da nam bodo naša društva v Córdobi vsaj sedaj za Novo leto napravila kako prireditev, pa menda ne bo nič.

Zvedeli smo, da so se bili sestali odborniki "Iskre" in Podpornega društva že dne 25 septembra, da bi iz obeh društev ustanovili eno samo slovensko društvo v Córdobi ter je bil takoj isti dan izvoljen pripravljalni odbor, kateri naj bi to zadevo izvedel čimpreje mogoče. Preteklo pa je od tedaj že skoro tri mesece, a ni ničesar slišati, da bi se kaj konkretnega sklenilo. Edino je slišati neko nesporazumljenje in bi menda radi vsi vodili, a tega vendar ne more biti in tudi ni potrebno.

Slovenci v Córdobi bi morali malo posnemati društva v Buenos Airesu in v Rosariu, ki se niso nekatera samo združila, marveč je opažati vedno več skupnosti tudi med ostalimi društvi. Začela so pridno graditi slovenske domove ter ustanavljati šole. Tu pa se nihče ne potrudi, da bi se kaj koristnega za nas izseljence začelo delati, samo od sebe pa tudi noče ničesar priti.

Slovenci v Córdobi kličemo vsem zavednim našim rojakom, da se združimo in da bomo mogli skupno v kratkem kaj lepega in za našo naselbino koristnega pokazati.

Opazovalec.

Dopis iz Rosarija

Preteklo nedeljo, 4. dec. je zaživelo dvorišče naše mlade šole v Rosariju. Šolarčki so v raznik lepih nastopih spet pokazali da delajo, in da jih ne pošiljamo zastonj v šolo. Vsi smo veseli napredka in pridnosti naših otrok, ki so nam letos že trikrat pripravili lep dan razvedrila in uživanja čiste otroške sreče z njimi vred.

Prvi prizor je bila živa slika ujedinjenja. Združene Srbija, Hrvatska in Slovenija v svojih nošah so lepo predstavljale edinost med tremi narodi, nad njimi se je sklanjala Madre Patria argentinska z lovorji. Po izpeti argentinski in jugoslovanski himni je Pupi Toplikarjeva z vzneseno besedo deklamirala "Dvajset pomladi".

V drugem prizoru so izkazale deklice Cilka Žigon, Stanka Kastelic, Lidija Sirk, Rosita Mirc in Estercita Mislej svojo gibčnost v rajanju s trakovi jugoslovanske zastave.

Potem smo poslušali ubrani šolski pevski zbor ki nam je zapel: "Tamo daleko", "Oj ti vilo Velebita" in vajala težki klasični Štravsov valček "Spomladni glasovi", in bila mu je kos, dasiravno še majhna ampak že mojstrsko izvežbana plesalka.

V zadnji točki, — potem ko nam je njegov prihod javila v deklamaciji Cilka Žigon, — nase je posetil sam sveti Miklavž iz nebes v spremstvu angeljčkov in perkeljev. Silno vesele in sveti strah obenem je prešinjal srca naših malih, ko jih je klical Miklavž da jih obdaruje. Tupa tam so hudobni parkeljni hoteli nekatere večje in bolj navihane vkleniti in natakniti na vile, kar je povzročalo pri drugih manjših strah, — ampak s pomočjo sv. Miklavža, angeljčkov in dobrih gospodov, ki so bili v bližini odra niso nobenemu nič hudega storili.

Prvi Miklavžev večer in prvo pra-

Šolarji v Rosariu ob priliki proslave 20-letnice Zedinjenja

Nato je Bertica Rubeša v hrvatski narodni noši deklamirala "Amo djeco", — lepi verzi narodne edinosti.

Naslednja točka je bila kolo "Zagrebačke frajlice", katera se nam je vsem izredno dopadla, kajti v gibčnosti in skakanju so naši otroci pravi mojstri.

Potem je Anita Svetličič zapela svoji punčki v vozičku uspavanko "Tiha noč", in nato je sledil komičen prizor vaških klepetulj, ki nam je izvabil solze v oči. Vsi, od prvega do zadnjega navzočih smo bili resnično ganjeni od smeha.

Nato je zopet nastopila hčerka g. konzula Rubeša in res umetniško izznovanje jug. narodnega zedinjenja nam bo ostal vsem v globokem spominu.

Zahvaljujemo se obenem na prvem mestu seveda naši učiteljici č. s. Alfonzi Tratnik, ki uči in se trudi z našimi otroci, ter vsem drugim, ki so pomagali pri prireditvi, tako č. s. Valerijani, gdični Ivanki Špiler, g. Nelly K. de Iturfalde in drugim. Tudi se zahvaljujemo za prostovoljne prispevke, ki so jih prisotni dajali mesto vstopnine, in za obilno udeležbo, ki nam jamči splošno zanimanje in simpatijo, ki obstoja med našim ljudstvom in našo mlado šolo v Rosariju.

Za odbor: Jožef Čuk,
predsednik šolskega društva.

KNJIŽNICA "SLOVENSKEGA DOMA"

709. **Gospodična Mici** (V. Milčinski)
710. **Človeški izumi** (Nande Vrbnjakov)
711. **Proti novim svetovom** (D. Sv. Mohorja)
712. **Sosedov sin** (Josip Jurčič)
713. **Gozdovnik,** I del (K. May)
714. **Gozdovnik,** II del (K. May)
715. **Ovčar Marko** (J. Jelen)
716. **V petih letih okoli sveta** (Josip Lavtižar)
717. **Za svobodo in ljubezen** (N. N.)
718. **Rusko-japonska vojna** (dr. E Lampe)
720. **Živa voda** (Matija Malešič)
721. **Na razpotju** (Dr. Ivo Šorli)
722. **Izdajavec** (F. V. Slemenik)
723. **Lovrač** (Janez Pletersnjak)
724. **Rajtarji** (Janez Pletersnjak)
725. **Sirote** (Narte Velikonja)
726. **Na krvavih poljanah** (Ivo Matičič)
727. **Živi izviri** (Ivo Matičič)
728. **Moč preteklosti** (V. J. Križanovska)
729. **Junaštvo in Zvestoba** (Spillman)
730. **Visoška Kronika** (I. Tavčar)

Manjšine

Oktoberski zvezek slovenske mesečne revije "Dejanje" je prinesel bed drugimi tudi tale članek, ki ga je spisal E. Kocbek.

"Manjšine nastajajo kot kompromis dveh nasrotujočih si načel, na eni strani pravice do samoodločevanja narodv, na drugi strani pa etatičnega načela.

Wilsonovo načelo, ki je po Versaillesu za nekaj časa zmagalo, je izraz globokega človeškega načela, po katerem je sleherni človek dolžan izpolnjevati svoje v naravi dano in svojemu bistvu somerno poslanstvo in ki se mu brez škode ne more odreči. Osebno poslanstvo pa izpolnjuje posameznik tem bolj, čim se prerašča in bliža sočloveku ter z n njim oblikuje naravne človeške skupnosti, med katerimi je narod ena najvažnejših. V razvoju človekovega življenja je narodna resničnost postala neobhodno potrebna sestavna socialnega in duhovnega življenja. In ker je povprečnemu človeku danes skoraj nemogoče razvijati osebne kvalitete brez sozvočnega in ugodnega narodnega območja, more biti človeku dana vsa družabna možnost, da se svojemu narodnemu območju priključi in od njega podprt živi.

Drugo temu nasprotujoče načelo pa pravi, da največja vrednota nista svoboda in človekovo osebno poslanstvo, ki ga pospešuje narodno območje, ampak red, ki ga postavlja država Država pa je zgodovinski, gospodarski, upravni in strateški spoj, ki se le težko prilagava duhovnim potrebam človekovim in zemljepisno dognanim oblikam narodov.

Obe načeli sta po vrednosti evidentno neenaki, saj izvajamo prvo iz bistva človekove narave, drugo pa iz zgodovine, iz družabne prakse. Dejstvo, da v človekovem življenju ne prevladuje duhovno, osebno načelo, marveč celo vedno bolj podlega, dokazuje veliko človeško krizo. Manjšine so torej izraz največjega sodobnega problema: kako spraviti v sklad človekove osebne duhovne zahteve s snovno organizacijo sveta. Prepad, ki zija med človekovo temeljno potrebo poo sebnem razvoju, družabni svobodi in življenski zadoščenosti na eni strani in med družabnim redom, ki ne služi tem osebnim smotrom, na drugi strani, je vedno večji. Manjšinsko vprašanje je potemtakem del velikanskega družbeno-duhovnega vprašanja. Kadar bo v bistvu rešen socialni problem bo omogočeno manjšinsko reševanje.

Možno si je namreč zamisliti prihodnost, ko bo svetovna proizvodnja uravnana zgolj na človeške potrebe, da bo to imelo za posledico znižano napetost interesov in zmanjšanje državne silovitosti na zgolj upravno funkcionalnost. Ko se bo uveljavil politični federalizem in z njim duhovni pluralizem, bo pravno zavarovana suverenost človeške osebe in njenih občestvenih oblik, odpravila obenem vse razmere, iz katerih so nastajale tudi manjšine."

NIKAR SE NE KUHAJTE MED MESTNIMI ZIDOVI,
marveč pridite na

PRVI VELIKI PIK-NIK

ki ga priredi

društvo "Slovenski Dom"

V NEDELJO DNE 11 DECEMBRA

v San Isidru

na izletniškem prostoru RECREO "EL INTERNACIONAL" ob ulici Del Barco Centenera, ob kateri leži tudi postaja SAN ISIDRO R, do katere se je treba prijeljati z vlakom. Od postaje do izletniškega prostora bodo na drogovih in drevesih napisi "SLOVENSKI DOM", ki bodo kazali pot.

PRIDITE V PROSTO NARAVO!

Pridite, da se navžijete svežega zraka, zdravilnih solnčnih žarkov ter da preživite lep dan v družbi svojih rojakov ob bregovih La Plate!

"SLOVENSKI DOM" je pripravil za ta piknik zanimiv spored. Vršile se bodo razne tekme z nagradami za zmagovalce, raznovrstne igre in zabave in teklo bo

KOLO SREČE

ki bo delilo lepe dobičke med igralce.

DOMAČA GODBA BO SVIRALA NAŠE KORAČNICE IN ZA PLES.

— Za hladno upijačo in prigrizek bo preskrbljeno. —

PRIDITE V NEDELJO 11. DECEMBRA V SAN ISIDRO IN PRIPELJITE S SEBOJ TUDI SVOJE ZNANCE!

ODBOR

CON FRIO, CON CALOR

B E B A

QUILMES ¡LO MEJOR!

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Prva slovenska tovarna mozaika

Velika izbera granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

JOSE P. VARELA 5233
Villa Devoto Buenos Aires

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4351
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Slovenci doma in po svetu

VELIK POŽAR V DUGI RESI

Največja tekstilna tovarna na Balkanu, t. j. tovarna v Dugi Resi, je v nedeljo 6. novembra popoldne postala žrtev strahovitega požara. Ogenj je izbruhnil v skladišču, kjer je bilo okoli 2000 bal bombača. V trenutku je bilo vse skladišče v plamenih. Prihiteli so takoj gasilci, ki so imeli silno težaven posel. Na pomoč so prihiteli tudi karlovski gasilci. Gasilo ni nič manj kot 42 brizgalnic. Z nadčloveškimi napori se je gasilcem le posrečilo požar omejiti. Pogorelo pa je kljub temu okoli 40 vagonov prvovrstnega angleškega, ameriškega in indijskega bombaža, okoli 6 vagonov cenemta, velika zaloga električnega materiala in drugega orodja, mnogo pohištva v stanovanjskih objektih tovarne. K sreči je bilo mirno vreme, drugače bi gotovo požar povzročil še neprimerno večjo škodo. Ker je pogorel skoro čisto ves bombaž in ker ni mogoče tako hitro dobiti novega, bo tovarna skoro gotovo morala nekaj časa počivati z delom. Škoda znaša 5 do 6 milijonov dinarjev, tovarniški prostori in zaloge, ki so zgorele, so bile dobro zavarovane.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

Deset vagonov se je odtrgalo 7. novembra od vlaka v bližini Zemuna. Tovorni vlak je potegnil iz postaje Zemun v smeri proti postaji Zemun-Novi grad. Sredi proge, ki se tod vzpenja, pa se je deset zadnjih vagonov odtrgalo in začelo drčati navzdol. Med tem časom pa je iz Zemuna krenil že drug tovorni vlak po istem tiru. Ko je strojevodja tega vlaka videl, da drvijo proti njemu vagoni, je zmanjšal brzino, vendar pa trčenja ni mogel preprečiti. Dva od desetih vagonov sta se popolnoma razbila, od tovornega vlaka pa sta dva skočila iz tirov. Pri nesreči je bil precej hudo ranjen tudi zavirač vagonov, ki so se odtrgali.

DRAVNA BLAGAJNA IMA PREBITEK

135 milijonov dinarjev je prišlo meseca septembra v državno blagajno več kakor pa je bilo izdatkov. Septembra je bilo vseh dohodkov 1,076.3 milijona dinarjev ali 106 milijonov dinarjev več, kakor pa je predvideval proračun. Izdatkov pa je bilo 941,2 milijona din (92.73% od proračuna izdatkov). Lani je bilo v istem mesecu razlike med dohodki in izdatki 65.3 milijona din. V prvi polovici proračunskega leta je priteklo v državno blagajno 5.948.4 milijona din, izdatki pa so znesli 5.323.7 milijona din. Razlika znaša torej 624.7 milijona din. Približno enaka razlika je obstojala tudi lani v istem razdobju.

DALMATINSKO VINO

900.000 hektolitrov vina so letos pridelali v Dalmaciji. Vse vino je še doma, ker trgovci ne kažejo za letošnji pridelek nobenega zanimanja. Če pa že kupujejo, pa ponujajo po 20 din za hektolitrsko stopnjo alkohola. Lani je bila trgovina dosti bolj živahna. Še preden so vino "krstili", je šlo rdeče vino že v promet. Zaradi nizkih cen pa tudi vinogradniki ne vsiljujejo vina.

BEOGRAD BO IZVOLIL PET POSLANCEV

Beograjski poslanski seznam JRZ je že izdelan. Nosilec na listi dr. Milana Stojadinovića bo sedanji beograjski župan. Vlada Ilić. Tako bodo v Beogradu trije seznami: JRZ, Združena opozicija in JNS. Na vsem upravnem področju Beograd, Pančevo in Zemun je 105.000 volivcev. Zaradi tega odpade na to okrožje pet poslancev.

DR. MAČEK DOLOČIL KANDIDATA ZA SPLIT

Precej težav povzročajo dr. Mačku, odnosno njegovemu sestavljalcu kandidatne liste dr. Suteju, spori med posameznimi skupinami njegovih pristašev v nekaterih krajih. V Splitu se pristaši HSS niso mogli na noben način zediniti o kandidatu, dokler ni nazadnje dr. Maček odločil, da bo tam kandidiral njegov namestnik za Bono dr. Sutej. Ker pa je ta določil namestnika, ki ni bil po godu Splitčanom, so se prepiri ponovili. Slednjič bo o tem končno odločil dr. Maček sam. Podobne razprtije so se pojavile v Osjeku. Tudi tja je poslal dr. Maček za svojega kandidata dr. Scholla. Verjetno pa je, da bo moral poslati v kak kraj še inž. Košutića. Že star je običaj, da se za poslanske kandidate prijavljajo mnogokrat ljudje, ki nimajo nobene kvalifikacije niti upravičenosti za tako mesto.

NESREČA NA JADRANU

Silno gosta megla je padla drugi teden v novembru na Jadransko morje in onemogočila redni promet. To se dogaja že nekaj dni. Ladje morajo voziti počasi in oprezno ter prihajajo zato z velikimi zamudami v pristanišča. Pred dvema dnevoma se je v Pašmanskem prelivu zgodila nesreča, da se je jugoslovenski parnik zaletel v neko italijansko jadrnico. Parnik je posadko jadrnice vkrcal na svoj krov, a poškodovano jadrnico potegnil do Zadra, kjer jo bodo popravili.

OBNOVITEV POGORELE VASI

Moderno vas grade na zemljišču kjer je svoj čas stala vas Kolarec na Hrvaškem, katero je nedavno vse uničil požar. Razne prostovoljne zbirke so vrgle precej denarja, nekaj je dodala banska uprava in nekaj vlada. Več opekarn je darovalo opeko, tako da so inženirji zagrebškega Higienskega zavoda lahko izdelali načrte in takoj začeli graditi novo naselje, ki bo odgovarjalo vsem predpisom higiene in moderne udobnosti. Ko so nazadnje pogrešali avtomobilov, ki bi brezplačno prevažali materijal, se je na poziv v časopisju oglasilo nekaj tvrdk, ki bodo vse opeke in drugo zvozile v Kolarec.

15 MILIJONOV ZA NOVO POŠTO V ZAGREBU

Novo poslopje glavne pošte v Zagrebu bodo začeli graditi prihodnjo pomlad. Kredit je že zagotovljen, načrti izdelani, le š gradbeno ministrstvo jih mora odobriti. Stavba, ki bo imela tri nadstropja, bo veljala 15 milijonov dinarjev.

ŠOLSTVO V TRŽAŠKI POKRAJINI

Po statistiki, ki je bila objavljena ob pričetku letošnjega pouka, je v Trstu in Tržaški pokrajini 33 srednjih šol, od katerih je le 9 državnih, 13 konviktor, ostale pa so zasebne. Na teh šolah je okrog 14.000 dijakov in dijakinj. Osnovnih šol in rednih tečajev je 1063 s 1000 učnimi močmi ter 30.000 učenci. Od teh je 660 otroških zavetišč, 110 večernih tečajev, 40 "kmečkih" tečajev nacionalne organizacije "Italia redenta", 24 tečajev za industrijsko delavstvo. Nepismenost, ki je bila v tej pokrajini od nekdaj zelo majhna, je padla na 0.8 od tisoč.

NOVA CERKEV V ŠKEDNJU

Preteklo nedeljo so v tržaškem predmestju, Škednju, blagoslovili novo cerkev. Blagoslovitev je izvršil tržaški škof msgr. Santin, svečanosti pa je poleg tega prisostvovalo mnogo ljudstva iz bližnje okolice.

VZPENJAČA NA SV. GORRO

Listi poročajo, da je Mussolini kot prvi podpisal nekaj delnic družbe, ki ima namen zgraditi vzpenjačo na Sveto Goro pri Gorici. Vzpenjačo bodo zgradili ob cesti iz Solkana proti Kanalu in bo do cerkve dolga skoraj 2 km. Ker obišče to božjo pot letno okoli 80.000 romarjev in izletnikov, ki si ogledujejo nekdanja bojišča, smatrajo, da bo vzpenjača rentabilna, saj bo sicer dolga, pot skrajšana na pet minut vožnje.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN TRST

Češkoslovaška država bo v tržaški luki dobila svojo lastno svobodno cono. V Italiji upajo, da bi Češkoslovaška mogla koristno sodelovati pri izkoriščanju abesinskega imperija.

"PROSTOVOLJCI" IZ ŠPANIJE SO SE VRNILI

V Gorico so se vrnili prostovoljci, ki so se borili v armadi generala Franca. Fašistična organizacija jim je pripravila slovesen sprejem.

DAR ZA DVOJČKE

Mussolinijevo darilo po 800, odnosno 600 lir sta sprejeli družini Anton Cotl in Ludovik Lah iz Gorice kot pomoč ob priliki rojstva dvojčkov.

NOVA BOLNIŠNICA V GORICI

Ministrski svet je sklenil, da porabi 9 milijonov lir za zgradbo nove bolnišnice v Gorici. Z gradbenimi deli bod takoj začeli.

OLAJŠAVE ZA OBMEJNE DIJAKE

Dijaki srednjih in visokih šol, ki prebivajo po obmejnih pokrajinah, to so Belluno, Bolzano, Reka, Gorica, Pulj, Trento, Trst in Videm, ki so vpisani na vseučilišče v Padovi, imajo 50% popust po vseh italijanskih železnicah.

VOLILNA AGITACIJA

Volivni boj se je začel razvijati. JRZ je svojo listo že sestavila. Medtem ko je preteklo nedeljo predsednik vlade dr. Stojadinović imel velikansko zborovanje v Petrovgradu v aBnatu, kjer je razložil, kaj je vlada v teh dobrih 3 letih za ljudstvo naredila in kjer je pred 40.000 volivci izjavil, da njegov boj pozna samo zmago, je dr. Korošec imel velipo volitvah kot močna stranka pogakansko zborovanje v Paračinu v Srjala s Hrvati za sporazumno rešitev biji. Tukaj je povedal, da se bo JRZ notranjih naših vprašanj.

SHODI V SLOVENIJI

V Sloveniji so se tudi začeli volivni shodi. Dne 9. novembra je dr. Korošec imel v ljubljanski okolici kar tri shode, in sicer dopoldne na Dobrovi, popoldne v Dolu, zvečer pa v Št. Vidu, prejšnji večer pa shod za ljubljanske zaupnike. Zlasti veličasten je bil shod v Št. Vidu. Dr. Korošec je napovedal, da so te volitve zaradi tega tako važne za Slovence in za Jugoslavijo, ker bo sedanja vlada po volitvah prešla na notranjo ureditev Jugoslavije.

NEMŠKI GLAS O VOLITVAH

Tudi inozemstvo se zanima za volitve pri nas. Tuji listi obširno poročajo o volivnem boju v Jugoslaviji ter pri tem naglašajo velik pomen teh volitev za prihodnost. Nemški list "Türinger Allgemeine Zeitung" poroča iz Beograda n. pr. tole: "V dobro poučenih političnih krogih v Beogradu menijo, da bo dr. Stojadinović po volitvah uredil tudi notranja vprašanja Jugoslavije, ki se imenujejo "hrvatsko vprašanje".

KRALJICA MATI OPERIRANA

Nj. Vel. Kraljica Marija je bila 1. novembra v Curihu operirana. Kraljica je hudo trpela zaradi žolčnega kamna. Operacijo je dobro prestala.

BEOGRAJSKA DELAVSKA ZBORNICA

Beograjsko delavsko zbornico je socialni minister Cvetković razpustil. Imenoval je nov odbor, ki bo delal bolje, kakor so delali doslej socialisti.

JAVNA DELA V GORIŠKI POKRAJINI

V teku l. 1938 so bila v goriški pokrajini dovršena javna dela za skupno vsoto 14,433.000 lir. Večji del denarja (nad 8 milij.) je šel v ceste Zgrajenih je bilo več novih cest, nekaj že obstoječih pa so popravili. V slovenskem delu pokrajine so se izvršila sledeča cestna dela: nova cesta Planina-Žaga v občini Bovec (3.228.000 lir), poprava ceste na Sv Mihael (80.000 lir), poprava bivše vojaške ceste Kronberg-Ravnica (184.000 lir), cesta k spomeniku na Oslavju (390.000 lir), poprava ceste Kobarid-Videm (70.000 lir), poprava državne ceste pri Zagodu v občini Idrija (665.000 lir), poprava državne ceste Kanal-Kobarid (3,533.000) lir, cesta iz Grgarja v Bate (40.000 lir) Med drugimi javnimi deli su: obnovljenje goriškega gradu in ureditev grajskega griča (960.000 lir), stavba otroškega vrtca v Grgarju (60 tisoč lir), nova šola v Zaloščah pri Dornbergu (246.000 lir), preureditev gradu v Štanjelu za občinske pisarne (120.000 lir), ureditev hiše za fašistovsko mladino (GIL) v Vipavi (10.000 lir), nova vojašnica za obmejno milico v Cerknem (106.000 lir), nova ureditev goriškega muzeja (30.000 lir), razširjenje goriškega Travnika (560.000 lir), novo pokopališče v Idriji (350.000 lir), nov vodovod v Robedišču v občini Breginj (100.000 lir), nov vodovdo v Vrhpolju pri Vipavi (20.000 lir), spomenik padlim vojakom na Sveti gori (75.000 lir) in spomenik padlim v abesinski vojni v Cerknem (12.500 lir). Za dovršitev nekaterih del je bilo treba več let. Mnogo stroškov so krile prizadete občine ali pa deželna uprava. Še vedno pa počiva počiva delo pri veliki goriški splošni bolnišnici, za katero je deželna uprava prispevala nad poldrugi milijon lir, goriška občina pa en milijon. Zgrajeno je samo zidovje.

NOVA VELIKA KEMIČNA TOVARNA

Pretsednik vlade dr. Milan Stojadinović je 8. novembra spustil v pogon novo veliko kemično tovarno v Šabcu. Družba, ki je zgradila to tovarno, je dobila veliko podporo od vlade, kajti tovarna bo dobavljala svoje proizvode ne le poljedelstvu in industriji, temveč tudi naši vojski. To veliko delo, ki ga je vlada izvršila v korist napredka jugoslovanske industrije, pomeni v mnogočem osvoboditev našega trga od tujih kemičnih proizvodov. Nova velika kemična tovarna v Šabcu bo proizvajala v velikih množinah razne vrste umetnih gnojil in tvarin za zaščito rastlin, dalje žvepleno kislino in modro galico ter nekatere surovine, ki jih potrebujejo pri izdelovanju razstreliv. Da bi se tovarna mogla boriti proti konkurenci tujih kemičnih industrij, se je združila z eno izmed velikih čeških kemičnih industrij, katera se bavi s proizvajanjem kemičnih in metalurgijskih proizvodov. Sprva je bila tovarna v Subotici, toda tam ni imela pravih pogojev za plodonosno delo. Zato so jo prenesli v Šabac. Poleg te tovarne ima vlada v svojem programu še gradnjo velike topilnice za svinec v Zvečanu in topilnico za cink v Šabcu. Ko bo zgrajeno še to, bo storjen v industrializaciji naše države tako velikanski korak, kakor ga naša država od svojega obstoja in v vseh letih skupaj še ni zabeležila. Po zaslugi vlade je bila zgrajena tovarna aluminija v Lozovcu, velike železarne v Zenici, topilnica bakra v Boru, tovarna antimona v Zajači in velika vodna centrala na Teski.

USPEH SLOVENSKIH BALETNIH UMETNIKOV

Slovenska baletna umetnika Pino in Pia Mlakar sta iz Trogira dopotovala v Beograd, kjed bosta dvakrat nastopila v znanem baletu "Vrag na vasi". Mlakarjeva imata v Beogradu že veliko svojih čestilcev in spoštovalcev. Časnikarjem sta povedala, da sta v času svojega bivanja v Trogiru skupaj s skladateljem Lhotko zasnovala nov balet, ki bo ponazarjal borbo dveh ljudi v življenju. S tem baletom bosta Mlakarjeva nastopila najprej v Berlinu, nato pa še v sedemnajstih nemških gledališčih. Vmes bosta gostovala še v Sofiji in v Curihu. Beograjski časopisi se zavzemajo za to, da bi uprava beograjske opere ponudila Mlakarjema vodstvo opernega baleta. Pravijo, da bi bilo škoda za takega umetnika, če ne bi mogel razviti takih sposobnosti pri nas doma.

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2288 vogal CUCHA-CUCHA

PATERNAL

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozolički. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—
PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—
Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

SPLIT DOBI DELAVSKA STANOVANJA

Delavska stanovanja bo začela graditi v kratkem splitska občina. Že pri svojem obisku je predsednik vlade oblubil Splitu za gradnjo delavskih stanovanj vso podporo, kar se je začelo že uresničevati. Občina bo dobila skozi pet let vsako leto dva milijona dinarjev posojila pri Državni hipotekarni banki ter bo s tem denarjem gradila delavska stanovanja. Načrti za delavsko naselbino so že izgotovljeni.

DR. PITAMIC PROFESOR NA LJUBLJANSKI UNIVERZI

V imenu Nj. Vel. kralja z ukazom kr. namestnikov in na predlog prosvetnega ministra je bil postavljen na pravni fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani za rednega profesorja na katedri "ustavno pravo in teorije o državi", gospod dr. Leonid Pitamic, izredni poslanik in opolnomočeni minister v pokoju v skupini 2/1.

NOVA LJUBLJANA

Živahna je letos gradbena delavnost v Ljubljani. Zgrajenih je bilo poleg številnih stanovanjskih poslopij in palač nekaj velikanskih zgradb. Tako je že pod streho štirinadstropna palača banke Slavije ob Dunajski cesti in nasproti nebotičniku, na vogalu Selenburgove in Aleksandrove ulice gradi Bata nasproti kreditni banki in glavni pošti prav tako visok "Dom službe". Stari hotel "Slon", ki je bil lani podrt do tal, je dobil za naslednika veličastno štirinadstropno palačo, v katero se že selijo trgovine. Poleg zasebne gradbene delavnosti pa gradi mestna občina veliko otroško zavetišče v Trnovem, ki je v surovem že dograjeno in tudi že pokrito. Stalo bo 2 in pol milijona dinarjev. Prav tako gradi občina pri pokopališču pri Sv. Križu res sodobno mrtvašnico ali kakor jo imenujemo z novim imenom "Žale". Ta vrst umrlih bo imel poleg glavne zgradbe 1 kapelic, v katerih bodo polagali umrle na mrtvaški oder. Ta zamisel je edinstvena in se moramo zanjo zahvaliti mojstru Plečniku. Nasproti poslopju tehnične fakultete so konec oktobra začeli graditi strojni inštitut naše tehnike, za katerega je na razpolago 8 milijonov dinarjev. Pri odkopih za kleti in temelje so naleteli na lepo ohranjene zidove hiš iz časov stare Emone. Konec oktobra so prav tako začeli graditi veliko stanovanjsko polopje Poštne hranilnice ob Erjavčevi in Bleiweisovi cesti, kjer je prej stala stara jahalnica. To stanovanjsko poslopje bo iz treh hiš, ki so zazidane v strnjenem sistemu in ki bodo imele skupno 28 stanovanj, samo gradbena dela za to stanovanjsko palačo so preračunana na 33,200.000 dinarjev.

POŽAR UNIČIL VAS LAPORJE

Hud požar je zajel 7. novembra popoldne vas Laporje pod Rašico ob cesti Turjak—Velike Lašče. Od 11 hiš, ki jih ima vasica, je pogorelo 7 hiš in 4 gospodarska poslopja s hlevi. Najbolj hudo pri tej nesreči je to, da pogorelcem niso pogorele le hiše, ampak z gospodarskimi poslopji vred tudi vse zaloge krme, živil in pridelkov, ki so jih že spravili za zimo. Večina pogorelcev ni rešila drugega, kakor to, kar so imeli na sebi 9. novembra si je ogledal pogorišče ban, dr. M. Natlačen in že tam izročil 10.000 din za prvo pomoč. Dan za tem pa je odredil g. ban dr. M. Natlačen naj se iz sklada za pomoč pasivnim krajem nakaže za ureditev pogorele vasi 100.000 din. Iz drugih sredstev se bo v vasi zgradila še cisterna. Denar za asanacijo bo v glavnem porabljen kot pomoč pri pozidavanju pogorelih hiš, ki so bile le skromno zavarovane.

NOVA CESTA

Začetek novembra so začeli s pripravljalnimi deli za modernizacijo ceste Jeperca—Kranj. Podjetje ing. Dedek, ki je delo prevzelo je začelo meriti novo traso in jo zakoličevati. Prav tako že tudi pripravlja zaloge gradiva zlasti stavbenega lesa, peska in kamenja, ki bo porabljeno pri graditvi spodnjega ustroja ceste. Modernizirana cesta bo šla s početka od Jeperce proti Kranju v glavnem po stari cesti, v drugi polovici pa bo temeljito spremenila svojo smer in šla z nadvozom čez železniško progo, ki vodi iz Škofje Loke v Kranj ter se nato priključila že modernizirani cesti na Gaštejskem klancu nad Kranjem. Ta klanec bo do konca meseca novembra že tlakovan ter popolnoma urejen in izročen prometu. Cesta od Jeperce do Kranja bo po preložitvah v pomladi vsa betonirana, tako da bo na jesen zvezana Ljubljana s Kranjem z moderno betonsko cesto.

MODERNE STANOVANJSKE HIŠE V KRANJU

V Kranju je v oktobru začel graditi Pokojninski zavod veliko stanovanjsko hišo. Vsa stanovanjska hiša sestoji iz petih objektov, ki bodo v celoti imeli ob glavni cesti skozi Kranj 8 lokalov. Nove zgradbe stoje na križišču ceste Bled—Jezersko. Skupno bo v teh stanovanjskih objektih 35 družinskih dve- in tri-sobnih stanovanj, ki bodo vsa imela kopalnice in večinoma tudi sobe za služkinje.

DR. STOJADINOVIĆ O ZUNANJI POLITIKI

Predsednik vlade dr. Stojadinović je imel v nedeljo 13. novembra veličasten volivni shod JRZ v Novem Sadu, katerega se je udeležilo 80.000 ljudi. V velikem govoru je predsednik obdelal vsa vprašanja, ki nas zanimajo v notranji in zunanji politiki ter je očrtal program vlade za v bodoče. Krepko je odgovoril tudi vsem tistim, ki iz opozicionalnih razlogov širijo vesti, da naše meje niso varne in da tudi morda na nas preže iz tujine. Zagotovil je, da smo v tako urejenih odnosih s svojimi sosedi, da se nam ni treba niti z enim pogajati o vprašanju naših medsebojnih meja.

ŠOLSTVO NA KOROŠKEM

"Koroški Slovenec" z dne 9. novembra poroča, da so v vseh krajih slovenskega dela Koroške bile z novim šolskim letom na osnovnih šolah ukinjene vse utrakvistične šole. Odpravljena je iz šol slovenska Maklinova začetnica in latinico bo odslej nadomestovala izključno samo gotica. Otroci koroških Slovencev bodo torej odslej hodili v popolnoma nemške ljudske šole za kar naj jih pripravijo nemški otroški vrtci.

MESTNI DOM V TRŽIČU

V nedeljo 13. novembra je bil pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačena slovesno blagoslovljen dom v Tržiču, ki je bil predelan iz nekdanje čevljarske tovarne Mally-Demberger. Občina je za zgradbo tega doma najela 2 in pol milijona posojila pri SUZOR-ju. Vsa zgradba z nakupom stare tovarne pa je stala 3 milijone dinarjev. V mestnem domu so našli prostor vsi občinski uradi, davčna uprava, podružnica OUZD in sodišče z občinskimi in sodnimi ječami. V pritličju na dvorišču je tudi prva tržnica v Sloveniji. V pritličju je na glavni trg in na dvorišče v celoti sedem trgovskih lokalov. V prvem in drugem nadstropju stranskih traktov pa je še 15 dve in tri-sobnih stanovanj s kopalnicami, sobami za služkinje in drugimi pritiklinami.

NAJVEČJI PROSVETNI DOM V SLOVENIJI

13. novembra se je vselila vrhniška prosveta v veličastni prosvetni dom na Vrhniki, ki je doslej največji prosvetni dom v Sloveniji. Palačo doma si je ogledal v nedeljo tudi notranji minister dr. Korošec, zvečer pa je bila slovesna otvoritvena akademija, pri kateri se je zbralo v glavni dvorani nad 2000 gledalcev, dočim je moralo stati v stranskih prostorih in zunaj še nad 1500 udeležencev.

IZREDEN DOGODEK NA BREZJAH

V nedeljo 13. novembra se je zgodil izreden dogodek med 10 mašo v romarski cerkvi na Brezjah. Letos že četrtič sta pripeljala zakonca Janez in Marija Krajnik iz Gobešič, župnija Rateče pri Škofji Loki svojo devetletno hčerko Tončko na Brezje. Revica se je pred poldrugim letom prestrašila psa, ki jo je podrl na tla tako, da je popolnoma ohromela in ni mogla več stopiti na noge. Tudi je precej oglušela, zaostala je v rasti in tudi ust ni mogla več dovolj odpreti. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Zakonca, oba uboga delavca sta upala le še na božjo pomoč, pred mašo je mati dekleta opozorila o. Otmarja Vistnerja, ki naj bi pred mašo obhajal, da njen otrok ne more dovolj odpreti ust in da naj ji da le četrtino hostije, po obhajilu je deklica ležala na odeji za obhajilno mizo, pri povzdigovanju pa je deklica naenkrat ustala in spregovorila, tako da so jo okraog stoječi slišali: "grem k Mariji!" Deklica je res šla sama k Marijinem oltarju, tudi po maši je deklica hodila in videti je, da je temeljito ozdravila. Samostan sedaj išče priče, ki so karkoli v zvezi s tem dogodkom videle na lastne oči.

NOV ŽELEZNIŠKI RAVNATELJ V LJUBLJANI

Na predlog prometnega ministra je upokojen Franjo Bončina, ravnatelj železniškega ravnateljstva v Ljubljani. Za novega železniškega ravnatelja je postavljen inž. Rudolf Kavčič, dosedanji pomočnik železniškega ravnatelja v Ljubljani. Za novega pomočnika železniškega ravnatelja v Ljubljani je postavljen Josip Hojs, načelnik prometno-komercialnega oddelka železniškega ravnateljstva v Ljubljani.

UBOJ V TRSTU

Trst, oktobra 1938. — Pred kratkim se je v ul. Scoglietto zgodil umor. Neki Alojz Žerjal je z brivno britvijo prerezal vrat 25-letni Rozaliji Godničevi, ki je takoj nato umrla zaradi izkrvavitve. Storilec je po strašnem dejanju pobegnil in policija ga zaman išče. Ugotovili so, da je Žerjal ubil Godničevo, ker mu jo je poročil. Žerjal je znan kot večkratni kaznjenec in zaradi tega se hčerkini starši protivili poroki.

KOLIKO JE DOBILA TRŽAŠKA POKRAJINA IZ AFRIKE

Trst, oktobra 1938. — Po uradnih statistikah sodelavci iz tržaške pokrajine, zaposleni v italijanskih kolonijah v Afriki, poslali v septembru t. l. svojcem četrt milijona lir prihrankov. Po teh statistikah bi poslali delavci iz tržaške pokrajine od 1 januarja 1937 pa do konca septembra letošnjega leta skupaj 7.177.000 lir prihrankov!

Drobne vesti iz naših krajev

Dornberg. — Naš letošnji vinski pridelek je prav obilen, kapljica je prvovrstna. Že do sedaj smo prodali preko 2.000 hr mošta. Cena gre preko 80 stotink za liter. Upamo, da se bo kupčija tudi nadalje lepo razvijala in si bomo nekoliko opomogli pri našem gospodarstvu, ki je zaradi številnih vzrokov tako obremenjeno.

*

Gorica. — V bližini Godoviča so obmejni miličniki aretirali Ivana Krašno iz Vipave, starega 44 let, in Božidarja Krašno, starega 38 let, iz Budanj medtem, ko jim je tretji utekel. Pri preiskavi so jima našli 5.000 lir, ki naj bi služile za nakup živine. Odvedli so ju v idrijske zapore.

*

Gorica. — Blizu Št. Petra pri Gorici se je zadnjo sredo smrtno ponesrečil 24-letni Marij Jug iz Bukovice. Na neki njivi je našel granato in jo takoj skušal razstaviti, pa mu je pod udarci s kamnom eksplodirala Dobil je hude poškodbe po vsem telesu. Sicer so mu ljudje iz bližnjih hiš takoj prihiteli na pomoč, a že pol ure po eksploziji je poškodbam podlegel.

*

Opatija. — 17-letni Belasić iz Poljan se je s kolesom zaletel v avtobus. Zlomil si je nogo.

*

Trst. — Za naslednje leto je določilo ministrstvo javnih del 3 milijone lir za gradbo delavskih hiš.

Trst. — Zgradili so veliko garažo za električne lokomotive.

*

Trst. — Umrli so: Sablič Anton 78 let, Sušič Ivan 71, Lukač Bruno 9, Breziger Hadrijana 2 meseca, Kante Andrej 60, Žužek por. Perin Marija 59, Milič Anton 46.

*

Trst. — Pred sodiščem je bil oproščen neki Sora, ki je težko ranil blizu barkovljanskega pristanišča Pavlo Petelinovo, ko je plavala. Z veslom jo je udaril po obrazu, tako da ji je spačil obraz za vse življenje.

*

Trst. — Alojz in Leopold Požar, Josip Digiotto, Andrej Filipič in Ivan Požar so bili obsojeni na vsak 6 mesecev zapora pogojno, ker so pretepli v Vremah Perhavca Jakoba, starega 57 let.

*

Trst. — 80-letni Mankoč Ivan iz Šmihela je bil obsojen na 2300 lir denarne kazni, ker je tihotapil saharin. Pred prizivnim sodiščem je bil oproščen.

*

Trst. — Uslužbenci, ki so vpisani v pokojninsko zavarovanje pri tržaškemu Lloydu, bodo morali odslej plačevati za 30 odstotkov večje prispevke.

*

Trst. — Na ozemlju med skladišči tržaških ladjedelnic in mestno plinarno, so pričeli pred kratkim graditi nove tramvajske delavnice, v katerih bodo mogli od leta do leta popravljati in vzdrževati po 150 tramvajskih vozov. Stavbišče meri okrog 5.500 kv. m. Na njem grade več poslopij, mehanične delavnice, varilnico, mizarsko delavnico, skladišče in upravno poslopje.

*

Trst. — Pred sodiščem je bil oproščen Gorjan Jakob, star 26 let, iz Vrhovelj. Obtožen je bil da je 28 februarja t. l. povzročil gozdni požar v bližini Vrhovelj. Tega dne je namreč pripravljal kosilo za tesalce, ki so delali v gozdu. Zaradi vetriča se je ogenj kmalu razširil s primitivnega ognjišča na suho travo, ki je bila okoli in potem na gozd. Zgorelo je 20 ha gozda. Gorjan je dokazal, da ni zakrivil požara.

*

Trst. — Pred kratkim so tatovi udrli v trgovino urarja Ritoše in odnesli za 60.000 lir dragocenosti. Policija se je takoj podala na iskanje storilcev in jih je tudi našla. Aretirali so Artura Bastianuttija, stanujočega v Rocolu, na katerega je padel sum. Pri poizvedovanju jim je mnogo koristila električna ura, ki so jo politicisti našli v trgovini na tleh in ki je kazala 2.30. Tatovi so namreč izkopali luknjo v zidu in so pri tem pretrgali žice električne ure. Bastianutti ni mogel dati točnega alibija za omenjeni čas in je končno priznal tatvino. Bastianutti je končno izpovedal, da je "delal" skupno z Gorcem Viljemom, katerega so takoj na to prijeli.

*

Trst. — Po ostavki poslednjega tržaškega podeštata Salema so bile v okviru občinskega nameščenstva pod vodstvom sedanjega mestnega komisarja velike spremembe. Med drugimi je bil imenovan Renato Caporali iz Perugije za novega mestnega generalnega tajnika.

*

PADANJE ROJSTEV V TRSTU

Trst. — Demografsko stanje se je zopet poslabšalo. V tržaških listih beremo, da je bilo v prvih sedmih mesecih tega leta rojenih 2179, a umrlo je 2296 oseb. Presežek umrlih nad rojenimi znaša torej 117. V istem času l. 1937. je bilo 5053 rojstev in 1850 smrtnih slučajev. Presežek rojenih nad umrlimi je znašal 203. Iz tega je razvidno, da se je stanje silno poslabšalo in da tržaško prebivalstvo stalno in znatno nazaduje. Malenkostni prirast tržaškega mesta pa gre izključno na račun priseljevanja.

PRED SODIŠČEM

Ljubljansko "Jutro" od 19 pr. m. poroča: Pred goriškim sodiščem je bil obsojen na 6 mesecev zapora in 3.000 lir denarne kazni 38 let stari Ludvik Bedenk iz Idrije. Odpravil se je brez potnega lista po opravkih čez mejo. Nazaj grede je bil prijet. Pri njem so našli tudi manjše količine blaga, katerega bi bil moral predložiti carinskim organom, da bi ga ocarinili. Bedenk je bil spričo tega obtožen tudi zaradi tihotapstva.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

bo v vseh ozirih.

ki Vam nudi najboljšo postrežbo

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Frančišek Hušpaur

DIPLOMIRANI LEKARNAR IN KEMIČAR

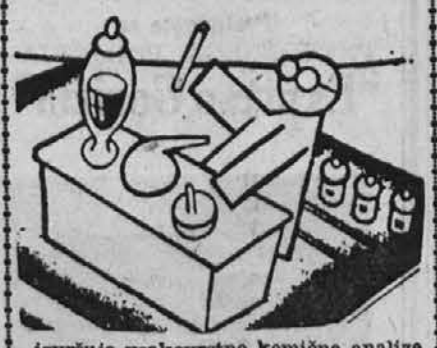

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starim klijentom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441

DOCK SUD

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

TEŠKA NESREČA

V sredini oktobra je vozil tovorni avtomobil, katerega je šofiral Mirko Podgornik iz Vrat pri Čepovanu, po cesti od Grahovega proti Koritnici. Kmalu za Koritnico je avtomobilu odpovedalo krmilo in nesreča je bila tu. Kamjon je zdrčal v baško grapo. V avtomobilu se je peljal tudi trgovec Božo Mikuž iz Sv. Lucije. On je še pravočasno skočil z avta in se tako rešil, medtem ko je šoferja vrglo iz kabine in je revež obležal z zlomljeno hrbtenico. V goriško bolnico so ga pripeljali v nevarnem stanju, toda kljub temu upajo, da mu bodo še rešili življenje. Kamjon je ves polomljen. Škode je 150.000 lir.

Vipava. — V Sv. Križu na Vipavskem in na Colu sta bila zamenjena dosedanja krajevna fašistovska tajnika z novima. V Sv. Križ je prišel g. Evgen Candiago, na Col pa g. Peter Saccomani.

STROGA KONTROLA

Reka, oktobra 1938. — V zvezi z antisemitsko politiko, ki jo je začela po zgledu Nemčije izvajati tudi Italija, se je izredno razširilo tihotapstvo z valutami, ki jih hočejo prizadeti na vse mogoče načine tihotapiti iz Italije v inozemstvo. Intenzivnost te vrste tihotapstva najbolj potrjuje dejstvo, da so samo na Reki v teku prejšnjega meseca zaplenili okrog 18 milijonov lir, ki so jih posamezniki hoteli prenesti čez mejo. Radi tega pojava, ki ga je bilo pač pričakovati, so izredno poostrene vse mere obmejne kontrole. Po novi odredbi ne smejo celo lastniki prelaznic, ki se mude po dnevnih opravkih na Sušaku, imeti s seboj, ko prekoračijo mejo, več kot 5 lir.

NAŠ ROJAK DIPLOMIRAL

Na poljedelski-gozdarski fakulteti v Zagrebu, je bil diplomiran naš rojak ing. Stanislav Grgič iz Bazovice (Trst). Čestitamo!

Kaj je mislila in kaj je rekel

Marija je stala na kolodvoru in čakala na vlak, s katerim naj bi se čez nekaj minut pripeljal njen mož.

Kako dolgo se ji je dozdevalo onih osem dni, ko ga ni bilo! Malo strahu, malo ljubosumja, pa tudi nekoliko sladkih, nežnih čustev se je po malem naselilo v njeno dušo. Vse to je osvežilo njeno ljubezen, kakor pršavica na novo poživi barve kremencev, ki suhi leže v pesku.

Strah jo je bilo, ko je spala čisto sama s služkinjo v stanovanju, in ko je pogledala, ali zapahi drže, in je s svečo pretaknila vse temne kote, je brž skočila v posteljo, kjer je krepko zatisnila oči. Toda še ko je zaspala, so jo mučili dogodki nekega poročila, ki ga je pred tedni brala v časopisu. Kako so namreč umorili dve ženski, ki sta sami bivali v hiši, medtem ko je bil mož kakih šestdeset kilometrov daleč od doma.

Nato je premišljevala v dvomih in hrejenju, kaj pač dela on v tem trenutku. — Ali je kaj mislil nanjo, bil mogoče zaradi nje v skrbeh, ali si pač želi, da bi čimprej bil zopet pri njej? Ali ga je želo ljubosumnosti mučilo, da bi zvedel, kaj je delala čisto sama. Žal, ne! Kakor si je zelo želela, da bi v svojih pismih nikoli ne nehal povpraševati: Koga si videla? Kaj si delala? Si šla kaj na sprehod? In čutila se je malo ponižano, da se kar nič ne boji za svojo ženo in da se ne zaveda, kakšno dragocenost ima v njej.

In od onega čustva ljubosumnosti je zdrsela neopaženo v sladke spomine. Mislila je na njune nežnosti, ko sta bila še zaročena, na pisma, ki sta si jih pisala sleherni dan (skupaj sta jih napisala kakih pet sto) in na živo medsebojno privlačnost. Če je tedaj bral časopise in ga goreče pogledala z željo, naj bi se usedel kraj nje, ji je kar nehote ugodil... Če je pa zdaj poskusila, je rekel:

"No, bi rada brala časopis? Takoj ti ga dam."

Medtem ko je v njegovi osemdnevni odsotnosti preživela vso vrsto teh različnih občutkov, je vedno delala zanj. Dala je ostrugati tla in pomiti okna in pospravila je pisalno mizo in uredila knjige. Vse grde in nevezane knjige je postavila v zgornjo polico, lepo vezane pa v spodnjo, in na pisalni mizi se je košatilo rož kakor na kakem oltarju.

In zdaj ga je pričakovala tu, kakor ga je bila nekoč pričakovala kot nevesta, ko je prišel o božiču ali veliki noči, in trenutek prihoda je bil vselej najlepši, ker jima je poznejše skupno bivanje vedno kalila misel na odhod.

Slednjič je pridrvel vlak, sopihajoč in s hrupom. Ona gleda voz za vozom, no, in — tedaj je že pri njej.

"Dober dan, srček".

Rada bi ga bila poljubila, pa je rekel, da je črn od saj in prahu in da bi umazal njeno lepo belo obleko.

To je bilo čisto res. Šla sta s postaje in sedla na voz.

Rada bi bila slišala, ko bi rekel: "Kako lepo od tebe, da si prišla pome!" a on pripomni: "Počakaj trenutek, samo pogledam, ali imam vso prtljago", in šteje razne zavoje.

Rada bi slišala, ko bi rekel: "Kolikokrat sem mislil nate, ubožica moja, in hudo mi je bilo, da sem te pustil samo!" pa reče le: "Kakšna vročina! Lahko si vesela, da si ostala tu in bila na varnem doma, res neznosno je potovati takole poleti v prahu, sajah in sopari."

Rekla je: "Torej si srečen, da si spet doma?"

"O, seveda, in še posebno, da se lahko spet pošteno okopljem v mrzli vodi."

"Ali si dobil vsa moja pisma?" (v onih pismih je dan za dnem opisala vso različnost svojih občutkov, strahu in nežnosti), a namesto, da bi rekel: "Ubožica moja, ali te je bilo strah ponoči? Ali si mislila name" itd., je odvrnil: "Da, vse sem dobil in prebral, in to ni bila nobena malenkost! Ampak, draga moja, kakšne otročarije pa so to, da ponoči ne spiš in trepečeš v strahu! Skrajni čas je, da se naučiš obvladati se, saj si vendar poročena ženska!"

Nato gresta po stopnicah in stopita v stanovanje. On gre v svojo delovno sobo, in ona obstane na pragu, da bi opazovala učinek, ko bo videl, da je vse tako čedno in v redu.

"Kakšen smrad po terpentinu! Moj Bog, koliko rož! Toda saj ne najdem več — kje je moja razprava o kemiji, ki sem jo bil položil semkaj z opombami? Kako čudne ste vendar ženske, kadar se lotite pospravljanja!"

Ne da bi kaj dostavil, gre v malo kopalnico, medtem ko ona potrta stoji pri oknu in mukoma zadržuje solze.

Ali je to tako željno pričakovana vrnitev?

"Ti, ali bi mi dala britev? V malem kovčegu je."

Da mu jo in gre zopet h kovčegu, kjer je bilo več stvari, ki so jo zanimale.

V nekem kotu zagleda svoja pisma, ona pisma, ki jih je bral malone prisiljen, lepo urejena in zvezana, in tu je tudi rdeča svila, ki je doma ni mogla dobiti v nobeni trgovini, in knjigo, ki bi jo rada brala, že ne vem kdaj, nemara bo tega tri mesece.

Vsa ginjena plane v kopalnico.

"O, dragi moj, kako si dober! Mislil si na rdečo svilo in na knjigo, čeprav ti nisem nič rekla!"

"Ni čuda! Saj si mi pač stokrat povedala, da ne moreš brez svile dokončati dela. Pa sem si malo pred odhodom odrezal vzorec; iskal sem jo po trgovinah in jo na srečo tudi dobil."

"In knjiga! Kako lepo je od tebe, da si mislil nanjo! Čakaj, poljubček ti dam..."

Toda namesto da bi jo objel ali odgovoril: "Tukaj sem, ljubček moj," reče: "Ali ne vidiš vendar, da se moram obriti."

"Ampak saj me imaš rad, kaj ne? Si mislil kaj name?"

"Ali si sploh trenutek, en sam trenutek podvomila o tem? To naju obeh ni vredno! Draga si mi kakor punčica mojega očesa!"

Tako bi moral odgovoriti, a on meni brezbrižno: "Zdaj, predraga, pač ne bova uganjala nobenih neumnosti. Poglej vendar, ali je kosilo pripravljeno, zakaj strašno sem lačen."

(Paola Lombroso.)

Naš rojak, član slovenske Akademije znanosti in umetnosti

Za rednega člana slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil imenovan med drugimi tudi naš rojak, univerzitetni profesor dr. Metod Dolenc. Rojen je bil dne 19. decembra 1875 na Slapu pri Vipavi kot sin ravnatelja kmetijske šole. Gimnazijo je študiral v Ljubljani in Novem Mestu, pravo na Dunaju. Služboval je v Novem mestu in Gradcu, od koder je bil l. 1919 kot deželno sodni svetnik prideljen višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Od leta 1920. je profesor za kazensko pravo in kazenski pravdni red na ljubljanski univerzi.

Dr. Dolenc spada med najplodovitejše slovenske znanstvene pisatelje. V slovenskih, hrvatskih in srbskih pravniških revijah je priobčil veliko število razprav in člankov, zlasti še v "Slovenskem Pravniku", sodeloval je pa tudi v raznih inozemskih znastvenih revijah. Izdal je med drugim Tolmač h kazenskemu zakoniku in Dodatek k tolmaču, dalje Sodno kazenski postopnik kraljevine Jugoslavije. Pravna zgodovina za slovendelal Dušanov zakonik, vliterarnih sko ozemlje, v posebni je knjigi obin znanstvenih revijah pa je priobčil vrsto člankov zgodovinskega značaja. Bratislavska univerza ga je imenovala za doktorja honoris causa, jugoslovanska v Zagrebu pa za dopisnega člana. Uglednemu znanstveniku iskreno čestitamo!

Jekleni zidovi varujejo države

Neki angleški dnevni časopis je te dni objavil zanimiv članek o tako imenovani Maginotovi črti, ki kot silen trdnjavski ščit oklepa vso vzhodno francosko mejo ob Nemčiji. Za članek je dala povod velika napetost zadnjega časa v Evropi, ko je vse pričakovalo, kdaj bo zaradi sudetskih Nemcev izbruhnil znova svetovni vojni požar. S tem člankom so hoteli prinesti vsaj nekaj pomirljivega duha vsem tistim, ki bi bili v primeru nove vojne gotovo prvi napadeni, in bi se takorekoč v trenutku znašli na bojišču. Vsak, kdor bi ga bral, naj bi bil sveto prepričan, da ne obstoji nobena nevarnost pred nemškim napadom niti na vzhodu niti na zahodu, kajti obrambni ščit Maginotovečrte tvori pas, preko katerega ne bi mogel priti živ niti en vojak. Takole je opisana ta slovita Maginotova črta:

Jekleni zid tvori velikanski lok, potegnjen čez sredo Evrope. Od Dunkerque-a ob belgijsko-francoski meji pa do Švice zdolž francoske meje se vije ta pas. Pa ne samo na zahodu. Tudi ob vzhodni nemški meji oklepa takšna jeklena črta Rusijo od severa do Črnega morja. To je zid miru, ki naj bi preprečeval vsake osvajalske težnje, sil, ki brani, da bi preko njega vdrla tuja vojska na svoj osvajevalni pohod. Ta zid je neviden. Toda kljub tej svoji nevidnosti je spremenil velike evropske pokrajine v prave otoke. O tem obrambnem oklepu ne ve nihče drugi ničesar kot le oni, ki so bili zaposleni pri njegovi graditvi. Vojaški strokovnjaki pravijo, da je tako imenovana Maginotova črta najbolje zamišljena od vseh drugih obrambnih utrdb, ki jih grade z mrzlično naglico danes že skoraj ob sleherni meji. Zdi se, kakor da je to zamisel pisatelja fantastičnih romanov iz daljne bodočnosti. Toda to ni nikak privid, pač pa že prava resničnost.

Vsa Maginotova črta se razteza od Dunkerque-a do švicarske meje v daljavo 900 km. Teče preko visokih gora in se zgublja ob Ženevskem jezeru. Človek komaj zapazi ta jekleni oklep, čeprav stoji na njem. Ves je pod zemljo, le male kopice, posejane na sto metrov redko druga od druge, čepe nad pokrajino. Iz njih pa štrle strahotne cevi močnih topov, pripravljenih vsak trenutek, da začno bruhati ogenj na sovražnike. Ti topovi so tako razvrščeni, in njihove cevi tako usmerjene, da ni nikjer mesta, preko katerega bi se mogel pretihotapiti sovražnik čez to črto. Niti en vojak ne bi ostal živ. V primeru vojne bi te topove polnili stroji, električna sila bi igrala vlogo strelca. Treba bi bilo le pritisniti na gumb in že bi številna topovska grla zagrmela smrtonosno pesem. Steklene oči daljnogledov bi kukale nad zemeljesko površje.

V mirni dobi šteje posadka, ki je skrita v teh podzemskih utrdbah, 100.000 mož. Na daljavi 900 km je 14.000 glavnih topovskih gnezd. Ljudje, ki nadzorujejo delo topov, so skriti globoko pod zemljo ter popolnoma varni. Do njih ne morejo prodreti krogle, granate, bombe ali strupeni plini. Tudi če bi tri najtežje granate, kar jih je do danes izmislila moderna vojna tehnika, padle na isto mesto in v istem trenutku, ne bi mogle prebiti meter debelega in z jeklom obdanega betonskega zidu. Tudi plin ne bi mogel do posadke. Zračni pritisk je v teh podzemskih trdnjavah precej večji kot na površini. To enostavno sredstvo preprečuje, da bi plin prišel v podzemske rove. Zato vojakom ni treba plinskih mask. Nobena, še tako močna eksplozija, ne more poškodovati telefonthkih zvez in električnih kablov, preko katerih elektrika prenaša poročila in silo. Vsaka žica je zavarovana s pet metrov debelim zidom. In za vsak primer je napeljana še rezervna žica. Nobene nevarnosti tudi ni, da bi krogla udarila skozi odprtino za topovsko cev in da bi ubila vojaka a topom. Takšne možnosti ni, ker tudi resničnih odprtin za topovske cevi ni. Topovi se obračajo po posebnem stiemu armiranih plošč, vojaki pa ne polnijo topov sami, pač pa jih polnijo posebni stroji. Človek jih samo nadzoruje.

S topovi upravljajo le artilerijski častniki, ki so daleč od topov proč, na drugem koncu utrdbe ter hermetično zaprti. Pokrajino pred seboj gledajo z daljnogledi, ki prikazujejo cele panorame. Kadar častnik preceni, katero mesto je treba obsuti z granatami, pritisne na gumb ter opozori vse druge podrejene častnike na nevarno mesto. In že opravi toča granat temeljito svoj posel.

Da ne bi topovski dim kvaril vzdušnja, je nad vse dobro preskrbljeno za zračenje. Topovske cevi se tudi avtomatično hlade.

Topovi morejo streljati v vseh smereh. Povrhu pa jih branijo še težke strojnice, ki so tako postavljene, da se niti enemu vojaku ni mogoče približati utrjeni črti.

Pa so kljub temu pri graditvi računali tudi na primer. Če bi sovražnik zavzel en sam del utrdbe, ali eno topovsko gnezdo, je vse preskrbljeno tudi za to, da se ta del takoj izključi iz celotne utrdbe prav tako kakor na primer izolirajo oni del ladje, skozi katerega je začela vanjo vdirati voda. Če bi se to zgodilo, bi vojak v kakih 33 km oddaljenem zaledju pritisnil na gumb in pognal v tem trenutku zavzeti del utrdbe v zrak z vso posadko vred.

Do 30 metrov globoko pod topovskimi gnezdi so skriti vojaki, ki upravljaj s topovi. Tu imajo svoje postelje, kuhinjo, radijo, talefon in dva rezervna topova, ki jih posebni stroji spet lahko v primeru potrebe postavijo na njihovo mesto vrh obrambne črte.

Vsako topovsko gnezdo nadzorujejo trije možje. V primeru vojne

KUHINJA

Stara gos na nov način.

Čeprav rečejo ponekod, da je "mlada pečena gos dar božji", so vendar tudi stare, doma pitane gosi jako dobre. Dasi ni njihovo meso tako nežno kakor od mladih gosi, pa jih moremo na različne načine prav okusno prirediti. Pitane gosi dajejo izvrstno mast; posebna slaščica so jetra, ki delamo iz njih slavno gosjo jetrno pasteto. Tukaj navajamo nekaj navodil okusnih jedil iz starejših gosi.

Gos po ogrsko

Starejšo, ne preveč mastno gos razkosaš na večje kose. V kozici razcediš sesekljano gosjo slanino, ki ji priložiš olupljeno čebulo, nato pa dodaš svoje kose, ki so osoljeni in s papriko potreseni. Dalje še dodaš dobro kislo zelje in vse skupaj dušiš kakih 20 minut. Potem zaliješ z juho ali toplo vodo, pokriješ in dušiš 2—2½ ure. Ko daješ na mizo, položiš gosje kose v sredo sklede, okrog pa zelje, vrh zelja na narezane pečenice ali pa **pečene krvavice.**

Gos po francosko

Štiri kose gosi pečeš v kozici počasi na gosji masti in večkrat poliješ z mastjo. Več debelih čebul razrežeš na tenke rezine in jih na gosji masti opražiš. Če je meso spečeno, ga obložiš s čebulo in daš na mizo s pirejem iz kostanja.

Kuhana gos

Starejšo, ne premastno gos zaviješ v prtič in daš kuhati v vodo, kjer je čebula, zelenjava in korenje za juho, 5 dkg soli in nekaj poprovih zrn. Kuhaš do mehkega, daš na krožnik in priložiš mrzlo, hrenovo omako. Juho zakuhaš in jo daš kot navadno juho na mizo.

Naznanjam da sem otvoril
GOSTILNO
"LA ESTRELLA"
kjer boste v vseh ozirih dobro postrežen z dobro domačo hrano in dobrim vinom.
Cene zmerne.
Priporoča se cenj. rojakom
IVAN GAŠPARIŠIČ
Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

Pozor Rojaki!
Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)
Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške $ 55.—
za ženske $ 45.—
Za obilen obisk se priporača rojakom in rojakinjam
STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

bodo ostali ti trije možje na svoji postojanki tri dni. Imeli pa bodo hrane za vsak primer tudi za dalj časa. V podzemski utrdbi Maginotove črte so posebni hodniki, po katerih bodo mogli vojaki z ene na drugo stran utrdbe, kjer bodo bolj nujno potrebni. Nihče tega premeščanja čet ne bo od zunaj mogel opaziti.

V vojni dostikrat prinese temu ali onemu uspeh iznenadenje. Toda, ali je takšno presenečenje na Maginotovi črti sploh mogoče? Vojaški strokovnjaki, ki so si zamislili ta nepremagljiv obrambni zid, pravijo, da ni. Nevidne oči branijo to črto več kilometrv daleč. Ponoči gosta mreža infra-rdečih žarkov prepleta vso okolico utrdbe. Če bi se kdo približal s katerekoli strani, bi moral zadeti v to nevidno mrežo. V tem trenutku pa bi že zapeli opozorilni zvonci po vseh topovskih gnezdih. Daljnogledi periskopi preže na neštetih mestih, kje se bo pojavil sovražnik. Alarmni zvonci spravijo v trenutku posadko v pripravnost. Niti ptič ne bi mogel preleteti te obmejne utrdbe, da ga ne bi opazili in da ne bi že zvonili zvonci.

Pod zemljo je cel labirint. Za artiljerijo so cele trdnjave,30 do 50 m za njo, spojene s predori do prvih postojank. Povprečna širina Maginotove črte znaša okoli 50 km. To torej ni nikak ozek pas, ki bi ga sovražnik mogel kar tako zavzeti. Moč tega "zidu miru" je v njegovi širini. Posamezni deli zidu so tako pazljivo skriti v zemlji, da se niti sanjati ne more, odkod bo začel nenadoma streljati nanj kak top. Ob notranjem robu pasu so nazadnje še ogromne trdnjave. To so kompletne podzemske vojašnice. Do njih vodijo po več kilometrov dolgi podzemski hodniki Približno predstavo o širini teh hodnikov človek dobi, če pomisli, da so po njih speljane dvotirne proge, po katerih električne lokomotive vozijo municijo in druge vojaške potrebščine.

Vsak del trdnjave je preskrbljen s toplo in mrzlo tekočo vodo. Zračenje je skrajno izpopolnjeno. V posebnih prostorih so ogromne zaloge hrane. Če bi bila takšna trdnjava kdaj odrezana od ostalega sveta, bi mogla šele kljub temu zdržati mesece in mesece, ker bi imela dovolj streliva za vojake pa dovolj hrane. Ta hrana pa je namenjena tud za civilno prebivalstvo, ki bi se v primeru vojne zateklo v podzeske trdnjave Maginotove črte. Vzdolž vse te črte je vse polno prostorov, v katerih bi moglo najti zavetišče po 10.000 civilistov. Tudi ta zavetišča so popolnoma varna, ker do njih ne more prodreti niti najtežja granata ali bomba.

V primeru napada bi na mah uganile vse luči, le v topovskih gnezdih bi svetile male električne svetilke. Istočasno pa bi že začeli voziti posebni podzemski vlaki vedno novo strelivo. Napad bi bil brez dvoma v najkrajšem času zadušen.

Takšna je v glavnih obrisih francoska Maginotova črta. Prav takšna pa je zgrajena tudi na nemški strani te meje, nič drugačna tudi vzdolž sovjetske in češkoslovaške meje. To je torej jekleni zid, ki varuje evropski mir. O njem je neki sloviti sodobni strateg dejal nekako takole:

"Če ne more nobena vojska prekoračiti meje druge države je tudi vsako osvojevanje nemogoče. ker ni mogoče zavzeti tujega ozemlja. Vojna letala res lahko bombardirajo sovražna mesta in jih pustošijo. Španija in Kitajska pa sta pokazali. da pustošenje brez zavzetja ozemlja še ne pomeni osvajanja. V bodočnosti bo torej vsako osvajanje nemogoče In generali bodo morali poslati cele armade nad ta obrambni zid, da se razbijejo ob njem."

In vendar so morali Čehoslovaki svojo, tako nepremagljivo črto, po krivdi svojih zaveznikov, brez boja prepustiti Nemcem.

Z našimi malimi iz San Antonio v Merlo

Stoje na holmu hiše tri,
pod holmom potok čist šumi,
in ribice tam plavajo,
po vodi se zigravajo.

Orehov, jablan, hrušek, sliv,
ob potu je do samih njiv,
precvetajo, diše spomlad,
v jesen rode okrogel sad.

A v senci drevja sadnega,
pod brambo krova hladnega
v vročini skače kup otrok,
ki golih glav so, bosih nog.

Za vsako kočo tam uljnjak
šumi od zlate zore v mrak,
čebele pridno letajo,
medú ljudem obetajo.

Razgled je s holma lep tako,
da vabi srce in oko.
Tam gore so, a tod polje,
in travniki tam zelené.

Po gorah cerkve so okrog,
moleče k nebu v sinji lok,
a vsaka ima zvon glasan,
ki poje, ko se bliža dan.

L e v s t i k.

Komu izmed nas ni v tej pesmi naslikan najplepši spomin davne mladosti.

Toda naši mali, katerim tečejo otroška leta na kamenitih ulicah ali med umazanimi jarki v smrdljivih lužah... kako more kak tak nebogljenček imeti kako misel ob besedi velikega Slovenca Levstika, ki na tako nepopisno lep način opisuje slovensko vas.

Ven, ven iz tega zidovja, nam kliče pesem in zato je pa pohitela paternalska šola oni dan ven v prosto naravo, da vsaj malo dožive otroci tistega, česar smo mi v domovini imeli v tolikem izobilju. Nismo imeli ne sladoleda, ne karamelov, ne igrač in ne slikanih knjig. Pa prav gotovo ne bi dal za vse te umetne in škodljive stvari kislega mleka, črnega kruha, jagod in češenj, ki smo jih sami nabirali in pa prijetne sence pod domačo lipo...

Že dolgo sem bil namenjen v San Antonio. Oni petek 2. decembra o poldne sem bil pa tam. In glej: prostrani vrt, ali bolje park, je bil poln živžava. Pa prav zares da "živžava", ker so se preganjali po vrtu slovenski otroci, ki so jih ta dan popeljale na izlet šolske sestre.

Ravno prav, sem se domislil. Tako lepo so se mi smejale iz nekega štanta češnje, da sem si jih kupil. Saj so vendar dobre češnje najlepši in najboljši sad. Vsaj meni se je vedno tako zdelo in se mi še zdi. Nisem še vseh pozobal. Le škoda, da jih je malo. Pa za vsakega ena bo že še. In tile kosi, kaj si mislite. To bi zobali, dokler ne bi počili. Tako je na svetu. Vsako veselje je le nepopolno. Češenj je bilo le za oči, za usta komaj ena vsakemu, za želodec pa nič. Kaj bo ene češenjce, za takegale zdravega debeluščka, ki bi jih kar z očmi pojedel en koš.

No pa saj lačni niso bili. Češenj pač, kruha pa ne in drugih jedi tudi ne; saj je imel vsak s seboj primerno zalogo in opoldne še ni dneva konec. Pozneje utegne priti pa še tudi želja po kruhu...

Tako so se naskakali do mile volje da tan, v njihovi domišljiji so pa cvetele in zorele sladke češnje, da je bil ves breg najprej bel potem pa rdeč in so debele češnje v bogatih kobljih vesele prav do tal. Kar sline so tekle.

In nič se ni bilo treba umikati ne mlekarju ne peku, ne automobilu ne konju. In pa tudi kričali so lahko, kar jim je grlo dalo.

Tudi so se namenili na igrišče, ki je polno vsakovrstnih gugalnic in drsalic. Pa jim je prišla nasproti konjska mrcina, ki jim je tako neolikano kazala zobe in še z nogo prah dvigala, da so otroci bolj razumeli, da je ta dan treba skakati in ne drsati in guncati se. Potem so pa sedli k obedu.

Komaj je bilo za vse dovolj prostora pri mizi. Pa kaj to. Glavno je, da je dovolj v loncu. Tako so se najedli do sitega.

Sedaj pa na noge. Kdo je kaj junak. Kdor si upa korakati 40 kvader, kar sem.

Neodločno so pogledali. Prvi se je opogumil Trčkov Tonček, potem je bilo pa kar takoj polno drugih. Kar vsi bi hoteli z mano. Toda kaj bomo z onimi malimi knofi, če nas po potu kaki razbojniki napadejo...

Kam bomo pa šli, so hoteli vedeti.

V Merlo, kjer nam bo stric Mario dal sladoleda. Pravega slovenskega sladoleda, ki ga tam dela stric Mario Zobec.

To je bil pa seveda halo. Na sladoled pa vsak dan, tudi opolnoči, če ga kdo ponuja!

Hm, kako bo sedaj. Anica je droba, pa bi že tekla tisto pot, toda kaj pa z drugimi, ki so manjši? Jadranka in Ida bi tudi radi korakali 40 kvader.

Kdo gre pa z mano? je vprašala sestra.

To je bilo pa teško sedaj. Sestri se ne kaže zameriti, tako je pomislila Irenca in z njo druge deklice. Saj gospod nunc mora odpustiti.

Tonček in Boris in Koko in Angel so pa bili drugih misli. Moški moramo skupaj potegniti, in tako se je zgodilo. Naj ostanejo "babe" kjer hočejo, tako smo odločili.

Mi smo junaki korenjaki,
kako nas gledajo ljudje,
in pravijo, to so junaki,
ki se nikogar ne boje....

Tonček, dva Borisa, Koko, France, Lojzek, Jožek, Angel in Rajko in še jaz, da nas je bilo ravno deset smo se vzdignili na pot v deveto deželo, kjer stric Mario dela sladoled.

Kako se je ženska stranka zadržala, to je njihova stvar. Naložile so se na voz, da je pramček kar pihal. Saj je bilo treba vleči kar 16 človeških bitij. Kar je ostalo, se je naložilo pa na drug voz. Pravijo, da so se smejali izpod strehe v grdega moža, ki je začel zlivati dež v deželo. Sestre so bile pa v skrbeh kaj bo z nami, če nas dež dobi.

Mi smo pa šli kot Samova vojska. Brez večjih nevšečnosti. Le kako stvar ki je padla v šolen, je bilo treba ven vzeti in rože smo študirali pa nismo poznali ovsa, in malega konjička smo videli in drugega konja, ki se je valjal tam na travniku in vse štiri pomolil od sebe, kot da crčava. In veter mi je odnesel klobuk, da so imeli potem lov za njim, videli smo zvon, ki visi v lini in ne v turnu in še sto drugih zanimivih stvari.

Dežja se pa nismo nič bali. Še za mar ga nismo imeli. Saj smo hodili pod streho obpotnih dreves.

RESTAURANT
RECREO
"EL CAÑON"
Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostori z vrtom, pripravni za svadbe. — Krogljišče.
Postrežba točna.
Se priporoča lastnik
PETER BASSANESE
JUAN B. ALBERDI y Gral.
PAZ — Buenos Aires

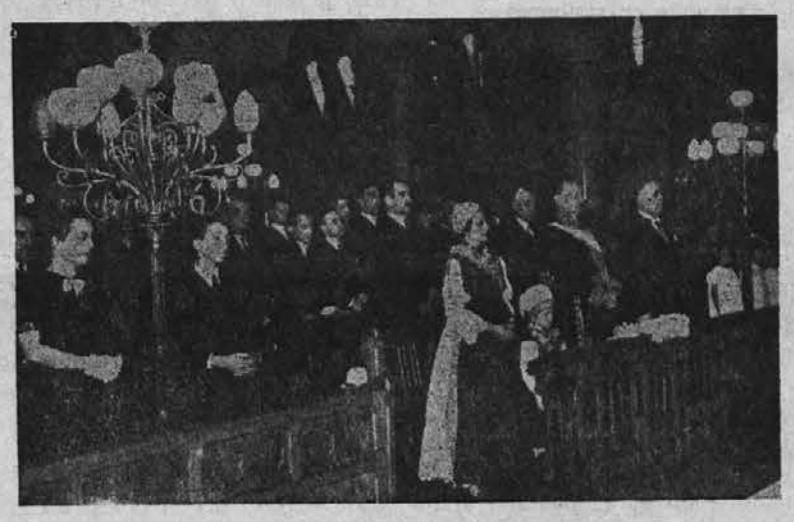

V katoliški cerkvi ob priliki 20-letnice Zedinjenja

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 117

— Poslušaj me torej, — reče Katarina po kratkem molku, ter mu ponudi roko, ki jo je Orlov poljubil.

— Strašna nevarnost mi preti, — nevarnost, ki je morda večja kakor pa je bila Pugačeva vstaja.

Orlov posluša.

— Ko je šlo za Pugačeva, sem poslala nanj Potemkina.

Potemkin je upornika uničil, jaz pa sem si mogla oddahniti.

— To pa bi tudi vsakdo drugi na njegovem mestu storil. Poslala sem Potemkina, ker sem mu hotela pomagati k slavi in časti. Radi tega sem mu zaupala svoje čete.

— Sedaj pa gre za nekaj čisto drugega. Sedaj gre za nevarnost, ki je razen enega človeka, ne more nihče v državi odvrniti. Ta človek pa si ti — Orlov!

Katarina je videla, kako je Orlov pordečel od veselja, ko je slišal, da mu je rekla: ti!

— Pojavila se je neka nova tekmovalka, — nadaljuje Katarina po kratkem molku, — sedaj ne gre za surovega kozaka, ki bi mi rad ugrabil krono in zasedel prestol, temveč za veliko bolj nevarnega nasprotnika. Ta človek je mlad, moder in močan — to je ženska!

— Katera ženska, — vpraša Orlov, — bi mogla zahtevati carsko kron zase?

— Gre seveda za sleparko, — odgovori Katarina. — Vsake sovražnice pa ne moremo tako hitro premagati. Biti moramo pretkani.

— Če bi mogla nad nio z oboroženo silo, bi bila stvar čisto lahka! — nadaljuje carica. — Ta sleparka se izdaja za hčerko carice Elizabete.

Katarina je pazljivo opazovala Orlova. Orlov pa je ostal popolnoma miren, ni se niti zdrznil, z ničemer ni pokazal, da so ga te besede kaj vznemirile. Orlov torej ni vedel, da gre za njegovega lastnega otroka.

— Ne, s silo ne bomo mogli ničesar doseči — nadaljuje Katarina. — Ne preostaje nam torej ničesar drugega, kakor boriti se z orožjem, ki nam bo prineslo zmago.

— In kako se imenuje to orožje? — vpraša Orlov.

— Ljubezen! — odvrne carica.

— Orlov, razumeli boste, da nimam drugega človeka, ki bi bil za takšno stvar pripravnejši, kakor ti! — Komur se je posrečilo zmagati svojo caricо, se mu bo tudi posrečilo premagati to sleparko! Prepričana sem, da jo boste premagali, čeprav je zelo pretkana!

Sestavila sem načrt, katerega vam bom sedaj izročila ter vam povedala vse podrobnosti.

— Sleparka se nahaja sedaj v Benetkah in živi pod imenom grofice Pineberg.

— Grof Orlov, izročila vam bom nekaj ladij, s katerimi boste odpotovali v Benetke.

— Vse mora izgledati kakor manever. Čim gladkejše bo manever uspel, tem boljše je za nas. Kaiti gre samo za to, da bi sleparko oslepili.

— Ko boste prispeli v Benetke, se boste izkrcali in obiskali italijanske oblasti. Prišli boste v beneško odlično družbo in se spoznali s mustolovko. Prepričana sem, da vam ne bo težko doseči, da se bo sleparka v vas zaljubila.

— Z denarjem na nikar ne štedite. Dajajte ji zlata in briljantov, prirejajte svečanosti in plese , nekega dne pa povabite grofico na ladjo. Na krovu pripravite obed njej v čast.

— Prepričana sem, da se bo pustolovka ujela.

— Kaj pa morate storiti potem, pa itak sami veste!

— Takoj odpluti v Rusijo! — vzklikne Orlov.

— Moj dragi Orlov, vidim da ste me razumeli, — reče Katarina. — Vem, da se na vas lahko popolnoma zanesem. Vi se boste s tem prikupili meni, koristili pa boste tudi državi, kakor nikdar poprej!

— Grof Orlov, vprašam vas torej, hočete li prevzeti to nalogo? Ne silim vas k temu, — ničesar vam ne ukazujem, ker vem, da to ni naloga, ki bi se dala ukazati, povdarjam pa še enkrat, da ste vi edini, na kogar se zanašam! Samo vi boste izvršiti to stvar in odvrnili bomo nevarnost, ne da bi nas Evropa poklicala na odgovor radi tega dekliškega ropa! Kot znak moje naklonjenosti pa vas povišujem v kneza.

Orlov poklekne.

— Hvala, — hvala moja carica! — vzklikne Orlov. — Prisegam ti, da bom žrtvoval vse, življenje in premoženje, da bi to pustolovko uničil. Prisegam ti, da jo boš videla v ruski temnici, potem pa bo odšla v Sibirijo ali pa na morišče! O njeni usodi bo pa odločila moja carica!

Katarina stopi k njemu, mu položi roko na ramo, drugo pa dvigne kakor k prisegi.

— Orlov, ali mi prisežeš, da boš sleparko pripeljal v Petrograd, da mi jo boš izročil, pa naj bo kdorkoli, — naj se skriva pod to krinko kdo ve katera oseba?

— Prisegam ti, prisegam ti! — vzklikne Orlov, ki ni sedaj videl ničesar drugega, kakor samo to lepo, zaželjeno ženo, — pa če bi bila ta ženska tudi hčerka kakega carja, jaz bi kljuboval celemu svetu in je ugrabil s svojimi lastnimi rokami!

— Če pa bi se zgodilo, — zašepeče Katarina Orlovu, — da bi iz komedije nastala resnica, da bi nastala prava ljubezen — kaj pa potem?

Oh, moja carica me želi, — vzklikne črni grof, — iskreno sem vedno ljubil samo eno ženo, še vedno jo ljubim in jo bom ljubil do groba, — nobena druga ne more postati vladarica mojega srca.

— Katarina, ti veš kdo je ta žena, nadaljuje Orlov in strast mu je vrela iz besed, — ni treba, da bi ti povedal njeno ime, — ta žena stoji pred menoj in je prav tako lepa, kakor v sanjah moje mladosti. — Oh, Katarina, sovražil sem te! Kako pa bi bilo tudi mogoče, da bi te ne bil sovražil, ko pa sem te videl poleg drugega, čeprav sem te še vedno neizmerno ljubil?

— Če pa bi bilo to sovraštvo zares tolikšno, bi te nikdar več ne mogel ljubiti. Jaz pa te ljubim, ljubezen pa mi daje poguma, da ti rečem:

— Katarina, bodi moja, — bodi zopet moja, kakor si bila nekoč! Jaz pa bom zopet tisti Orlov, ki si ga poznala nekoč in jaz ti prisegam, da ti ne bo treba pred nikomur trepetati, če bom jaz pri tebi!

Oh, kako je Katarina vztrepetala, ko je zaslišala njegove besede! Kako je vztrepetalo njeno srce, ko je slišala s strastjo prežeto govorjenje!

Katarina je Orlova prav dobro poznala, vedela je, da govori v takih trenutkih samo to, kar občuti v svoji duši, v takih trenutkih se Orlov ni pretvarjal. Vedela je, da je vsaka beseda resnična in da lahko brez vsega ga verjame njegovim prisegam.

Ko pa se je spomnila na Potemkina, na svojega enookega ljubljenca, ki ga je Orlov pohabil, je njeno srce postal trdo kakor kamen in niti ena njegova beseda ni našla v njem odmeva.

Ne! Ta človek, ki je klečal pred njo, ji je povzročil preveč hudega! Zlorabil je njeno dobroto, sedaj pa mora pasti, zginiti mora s površja on in njegova hčerka.

Oh, kako izvrsten je bil Katarinin načrt!

Če bo grof Orlov spoznal v grofici Pineberg svojo hčerko in če je ne bo hotel izročiti carici, tedaj je prelomil prisego. Tedaj ga bo Katarina lahko pregnala v Sibirijo, njegova stranka pa bo morala molčati!

Če pa bo izpolnil svojo prisego in ji izročil sleparko, tedaj bo pogubil svojega lastnega otroka, svojo lastno kri, — iz ruske temnice pa je ne bo mogel rešiti! — Potem pa bo carica že našla pot, po kateri bo očeta in hčerko spravila v prepad!

Katarina je mahnila z roko, Orlov pa se je hitro dvignil.

Carica se je dostojanstveno vzravnala. Niti z eno samo kretnjo ni izdala viharja, ki je besnel v njeni notranjosti.

— Grof Orlov, sedaj ste slišali, za kaj gre. Prisegli ste mi, da mi boste izročili tekmovalko, — upam, da vas ničesar ne bo odvrnilo od prisege Saj veste, da bi se vam v tem slučaju strašno maščevala!

Orlov položi svojo roko na srce.

— Orlov, reče Katarina, — Orlov, če me osvobodite te nasprotnice, če izvršite to nalogo, tedaj bova sklenila mir!

— Kdo ve, če ne bo zopet vse tako, kakor je bilo prej, ko še ni bilo med nama nobenega nesporazuma.

Te besede so dale Orlovu novega

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Najprej smo stopili do Ferligoja v "La Colonial", kjer stoji krasen dvorec sredi divnega parka, katerega oskrbuje g. Ferligoj, ki je bil svoj čas vrtnar pri nadškofu Sedeju.

Našim potnikom se je pa mudilo k sladoledu.

Prav poleg postaje v Merlo na ulici Ituzaingó je sladoledarna "Mario". Na pragu je stal on in začuden gledal, kakšna družba prihaja.

Ta nepričakovana družba je kmalu priklicala tudi gospo Pino in mamo.

Kar verjeti niso mogli, da imajo pred seboj slovensko paternalsko šolo. Zares prav vsi so beloglavi.

Ali znate kaj slovensko, so vpraševali.

Seveda znamo vsi, tako so hiteli mali.

In smo napolnili vse stole. Kar po dva ali tri smo posadili skupaj, da bo še kak stol ostal za druge goste.

Sedaj pa sladoleda!

Ne tako hitro! Najprej se je treba pohladiti, ker smo razgreti. Potem je pa prišel res sladoled, tisti dobri, sladki, ki ga dela stric Mario.

Le otroke vprašajte, kako je bil dober in kako lepo je bilo na izletu. Irenco je pa le bilo malo sram, ker ni bila dosti moška za 40 kvader, pa sladoled je vseeno teknil.

Da bi le kmalu bilo spet tako lepo, v te mso si bili vsi edini. V tem se pa še do danes niso zedinili, ali je bilo lepše tistim, ki so se vozili ali onim, ki so hodili.

Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

11. dec. maša na Avellanedi. Molitve na Paternalu.

18. Maša na Paternalu ob 9 uri za Antona Prezelj- Molitve na Paternalu ob 4 uri.

Prvo sv. Obhajilo otrok bo 18. dec. ob 9 uri. Vse otroke naj pripeljejo v kapelo na Av. del Campo 1653 (pri bolnici Tornú) v soboto 17. dec. ob 1. uri in pol (ob 13.30 uri), da se bodo lepo pripravili.

18. dec. naj pridejo že ob uri in pol v slovensko šolo (Paz Soldán 4924) ali pa kar naravnost v zavod, kjer je kapela.

Popoldne ob 4 uri pa se vrši popoldanska slovesnost v istem zavodu, kjer bo tudi prisrčna otroška prireditvica, na katero ste vsi toplo povabljeni.

Na božič bo polnočnica na Paternalu. Ob 10 uri bo maša na Avellanedi in popoldne pa v kapeli bolnice Alvear.

Hladnik Janez

Mladinski kotiček

Šolarji iz Villa Devoto ob priliki proslave 20-letnice Zedinjenja

KRALJ IN BERAČ

Pokojni danski kralj Kristijan se je nekega dne sprehajal po mestu. Nasproti mu je prišel star berač in mu ponudil klobuk, da bi mu kralj kaj daroval.

Kralj ga je vprašal:

"No, kako je kaj, prijatelj?"

Berač ga je milo pogledal in rekel:

'Tako rad bi imel vašo sliko za spomin."

"Prav rad bi ti ustregel, prijatelj," je odgovoril kralj, "ampak svojih slik ne nosim s seboj."

Berač se je zvito nasmehnil in rekel:

"Veličanstvo, če bi hoteli seči v svoj žep, bi nemara vendarle dobili svojo sliko."

Šele v tem trenutku se je kralju posvetilo v glavi, kaj hoče berač. Segel je v žep in mu daroval cekin, na katerem je bila njegova slika.

HUDA KAZEN

Prijatelj je srečal prijatelja, ki se je vračal iz zapora. Vprašal ga je:

"Zakaj so te zaprli? Kaj si storil?"

"Nič takega,' je odgovoril tat. "Videl sem na tleh kos stare vrvi in jo pobral".

"Zato so te zaprli?" se je začudil prijatelj in ga sočutno pogledal.

"Da, zato," je odgovoril nesrečni mučenik in pristavil: "Imel sem pač smolo. Slučajno je bila na vrvi privezana krava...."

ZVITI LISJAK

Guverner iz Minnesote je v vasi, ki so jo zgradili naseljenci, nekega dne zagledal Indijanca, ki je zadovoljno kadil svojo pipo in opazoval bele može, ki so bili zaposleni pri gradnji nove hiše.

"Hej, prijatelj rdečkar," je zaklical guverner, "zakaj samo zijala prodajaš in nič ne delaš?"

Indijanec "Zviti lisjak" se je nasmehnil in rekel:

"Zviti lisjak počiva. Toda zakaj pa ti nič ne delaš?"

"Saj delam", je odgovoril guverner. "Z glavo delam."

'Daj mi delo!" je rekel Indijanec. "Tudi jaz znam delati."

Guverner mu je ukazal, naj zakolje telička. Obljubil mu je, da mu bo dal šiling, kadar bo delo dokončal.

Indijanec se je kmalu vrnil z zaklanim teličkom.

"Zakaj pa ga nisi iz kože dal?" je vprašal guverner.

"Obljubili ste mi šiling, če telička zakoljem", je odgovoril Indijanec. 'Dajte mi še en šiling in potegnil mu bom še kožo s telesa."

Guverner se je vdal. Čez dobre pol ure je Indijanec spet stopil predenj in mu povedal, da je drugi šiling ponarejen. Guverner je bil prepričan, da ga je Indijanec osleparil, pa mu je vseeno dal tretji šiling. Potem je napisal pismo upravitelju jetnišnice v Sv. Pavlu. Zapečatil ga je in izročil Indijancu z besedami:

"Nesi to pismo v mesto in ga osebno izroči upravitelju jetnišnice. Dobil boš za to pol krone."

"Zviti lisjak" je z žarečim obrazom vzel denar in odrinil na pot. Spotoma je srečal nekega zamorca, ki je bil guvernerjev sluga in je potoval v mesto.

"Tukaj imam pismo od tvojega gospodarja", je rekel Indijanec. "Naročil je, da ga moraš takoj nesti v jetnišnico!"

In tako se je zgodilo, da je ubogi zamorec kmalu nato dobil lepo število skelečih udarcev po grbi. V pismu, ki ga je izročil upravitelju jetnišnice, je bilo namreč napisano, naj izročitelju pisma naštejejo 50 batin...

Teden dni na to je guverner spet srečal zvitega Indijanca in ga ves jezen ozmerjal.

Indijanec pa je mirno odgovoril:

"Kakor vidiš, dela tudi "Zviti lisjak" z glavo, kakor ti!"

IZLET

V soboto dne 10 dec. priredi šolski svet otroški izlet v Luján. Bodite vsi točno na mestu, kot vam je naročila ga. učiteljica.

ANEKDOTA

Nareškin, igralec in intendant carskega gledališča v Petrogradu, ki je bil navzlic svoji visoki plači zadolžen, je dal natisniti zbirko raznih rečenic in jih posvetil svojemu dobrotniku, carju Nikolaju I. Potem pa je dal car napraviti knjigo, kjer so bili listi sami 100 rubeljski bankovci in jo izročil Nareškinu. Ko sta bila nato prvič s carjem skupaj, je car vprašal: "No, Nareškin, kako ti je bila moja knjiga všeč?" "Tako me je vsebina zanimala", je odvrnil zviti Nareškin, "da komaj čakam, da bi dobil še drugi del v roke." Car se je nasmehnil in Nareškin je drug dan dobil drugo, prav tako dragoceno knjigo, kjer je bilo pa pod naslovom napisano: "Drugi in zadnji del."

SLOVENSKA ŠOLA

Slovenska šola na Paternalu zaključi letošnje šol. leto dne 17. t. m. Naslednji dan, to je v nedeljo dne 18. decembra ob 4. uri se pa vrši kakor lansko leto prireditev, pri kateri bodo sodelovali šolski otroci in sicer v dvorani Kolegija na Av. Del Campo 1653.

Vsi prijatelji Slovenske šole na Paternalu, poskrbite, da boste ta dan prosti in pridite, da s svojo navzočnostjo podkrepite naše male ter tudi moralno, kakor materijalno podprete isto pri tej zadnji prireditvi tega leta. Na svidenje v nedeljo, dne 18. t. m. na Av. Del Campo 1653.

Odbor

OBČNI ZBOR

V nedeljo dne 18. decembra t. l. vabi šolski svet v Villa Devoto vse starše na občni zbor.

Starši! Udeležite se tega občnega zbora za gotovo, da boste določili vodstvo šole možem, ki imajo pri vas največ zaupanja.

Občni zbor se vrši v prostorih GPDS.

Odbor.

Šolarji z Dock Suda ob priliki proslave 20-letnice Zedinjenja

poguma in zopet se je videl na nekdanjem mestu, ko je bil še najmočnejši človek v Rusiji, videl je, da mu zopet pripada naplepša žena Evrope.

Da, to je bil še stari Orlov, ki je zopet hotel pokazati Rusiji, da zna še vedno vladati.

Tu je bil Orlov kratkoviden kljub svoji prekanjenosti!

Mar je mislil, da užaljena žena sploh kedaj pozabi, — mar si je domišljeval, da mu bo žena, ki ji je pohabil **ljubimca, oprostila** in morda celo pozabila? — Prepričan je bil, da je Katarina prišla k njemu, da bi jo zopet vzel v svojo zaščito in ni videl zanke, ki mu jo je ta žena nastavila.

— Veličanstvo, — začen grof Orlov, — kedaj želite, da bi se podal na pot?

— Še danes vam bom dostavila zapoved, — odvrne Katarina, — čez nekaj dni pa bo pripravljena mala mornarica, da bo odplula iz Kronstadta.

— Kar pa morate storiti v Benetkah, to itak veste! Storite vse, da bi tej ženski ugajali. Svoje mreže razpredite tako, da vam ne bo mogla uiti, pripeljite pa mi jo živo ali mrtvo. Rajše pa bi imela, da bi mi jo pripeljali živo, da bi jo z mučenjem prisilila, da bi priznala, kdo so bili njeni zavezniki in kdo ji je dajal denarja? Pripovedujejo, da živi grofica Pineberg zelo razkošno in da razpolaga z milijoni.

— Veličanstvo, — odgovori Orlov, — morda pa ji pomagajo Poljaki. — Sicer pa kdo ve, če ni to tudi francoski denar.

— Vem! — odvrne Katarina. — Če bi vas vsaj ubogala, ko ste mi svetovali, naj ne zaupam Francozom.

— Sedaj pa: Zbogom! Vaša carica je prestopila prag vaše hiše, to pa naj vam bo zadosten dokaz moje hvaležnosti. — Orlov, verujte mi in zanesite se name! Medtem pa, ko vas ne bo v Petrogradu si bova dopisovala z najinim tajnim jezikom.

— Moja velika carica, — vzklikne grof Gregor Orlov, — na kaj me spominjate? Na tisti lepi čas, ko sva ta tajni jezik uporazljala še za najina ljubavna pisma!

Katarina se nasmehne in odhiti k vratom.

Orlov je odšel hitrih korakov za njo in poljubil rob njene obleke. Katarina mu je ponudila roko, grof Orlov pa je pritisnil nanjo vroč poljub.

Mar je zares pozabila na vse, kar ju je nekoč medsebojno vezalo?

Še enkrat je pogledala postavnega grofa, ki je nekoč cedel sleherno skrivnost njene duše, potem pa je odšla.

Ista kočija, ki jo je pripeljala v palačo grofa Orlova, jo je odjeljala tudi nazaj in tako je Katarina prispela v svoje sobe, da je ni nihče od dvora videl.

Katarina se je hitro slekla, legla na divan in začela čitati neki francoski roman. Ko je odprla knjigo, je zagledala na prvi strani stavek: "Človek se vedno vrača k svoji prvi ljubezni!"

100. POGLAVJE

Beneški dož

Benetke! — mesto sanj. —

Nekoč so se imenovale gospodarica in kraljica morja, ker se tedaj ni skrivala za ogromnimi zidovi samo modrost in moč, ni bila razvita samo industrija, temveč sta cveteli tudi znanost in umetnost.

Poglavar mesta je bil dož, ki je vladal skupno s senatom in odločeval o vseh važnih vprašanjih.

V pristanišče so prihajale ponosne ladje iz vseh krajev sveta in vsi tujci, ki so imeli mnogo denarja so prišli v Benetke ter jih občudovali.

Tudi v času, ko se je godila naša povest, so bile Benetke središče znanosti in umetnosti. To mesto na Jadranu je bilo še vedno mogočno in ponosno kakor nekoč.

V zadnjem času je bila v beneški odlični družbi grofica Pineberg središče, okrog katerega se je vse vrtelo.

Bilo je prav za prav čudno, kako se je mladi ženi posrečilo, da si je v tako kratkem času pridobila odlično stališče. To pa je bilo tembolj čudno, ker grofica Pineberg ni bila Benečanka.

To bi si morda lahko razlagali, če bi videli njeno izredno lepoto, ki je bila tudi temu vzrok.

Kdorkoli jo je videl, kako je ob lepih, svetlih večerih, ko luna razliva svoje srebro po gladini, ležala v gondoli in sanjavo gledala v luno in naslonila svojo lepo glavo na dragoceno blazino — ni mogel nikoli pozabiti te lepe mlade žene. Bila je lepa kakor Venera in vsi so jo smatrali za najlepšo ženo Benetk. Razen tega pa je bila tudi zelo duhovita, dobra in usmiljena.

Ko so v njeni palači ugasnili luči, ko so se odlični gostje razšli — je grofica odšla v svojo ladjo in se odpeljala tja, kjer so stanovali siromašni ribiči.

Tu jih je obdarovala, pomagala je bolnikom in ti reveži so jo imenovali svojega angelja.

Ta žena pa, ki je znala biti tako velikodušna in usmiljena, je bila mnogokrat tudi zelo kruta in trdosrčna.

Pripovedovali so, da je pogubila že marsikaterega mladeniča, sinove najodličnejših patricijskih rodbin da so že tri beneške plemiče radi nje ubili.

Javna tajnost je bila, da obožuje dožev sin grofico Pineberg. Imenoval se je Francisco Armidore, mladenič, ki je bil star kakih dvajsetsedem let. Oboževal jo je in strastno ljubil.

V Benetkah ni bilo žene ali deklice, ki bi zavrnila Francescovo ljubezen, kajti Francesco je bil izredno lep mladenič in je imel na žene prav poseben vpliv.

Zakaj ga torej grofica Pineberg ni hotela? Zakaj je odlašala z odločitvijo od dne do dne? Zakaj ga je mučila? Zakaj ga je pritegnila v svojo družbo, če ga je nameravala pozneje zopet odbiti? Zakaj ni hotela postati njegova žena?

Mladi Francesco Armidore se je nahajal v obupnem položaju. To mlado ženo je neskončno ljubil — vedel je, da je izgubljen, če ga mlada grofica ne bo uslišala.

Pravkar se je o tem pogovarjal s svojimi starši katerim pa ni ta ljubezen prav nič ugajala.

Oče in sin sta bila v neki razkošno opremljeni sobi.

Dož je bil visok človek, beli lasje so mu padali do ramen, njegova siva brada pa je segala do pasu. Francesco je bil po postavi podoben svojemu očetu.

Dož je pravkar pripovedoval svojemu sinu, da je njegova ljubezen napram grofici Pineberg izzvala v vseh Benetkah silno začudenje.

— Sin moj, — ti veš, — reče dož z globokim glasom, — da moramo predvsem paziti na moj položaj. Ničesar se ne sme zgoditi, kar bi naši obitelji utegnilo škodovati.

— Toda oče, — vzklikne Francesco, — naša obitelj bo postala vendar še močnejša, če se oženim z grofico.

— Zares, sin, — odvrne dož strogo, — ali pa si prepričan, da velja plemstvo grofice Pineberg prav toliko kakor naše? Misliš, da je značaj te žene —

— Ničesar lepšega ni od njenega značaja! — prekine Francesco svojega očeta.

— Njena duša je vsa svetla in čista kakor obzorje, ki ga solnce pozlati s svojimi čistimi žarki! Oh, oče, ti si že star, če pa bi jo samo enkrat videl — bi se prepričal, da ni na svetu ničesar lepšega in plemenitejšega od te žene. Grofica Pineberg je vredna, da jo človek ljubi in obožuje.

— Sin, na svetu ni žene, ki bi bila vredna, da bi jo človek oboževal! — odvrne dož. — Niti tvoja mati, — ki je bila krepostna in nedolžna, ni bila vredna oboževanja. Saj ona ni niti zahtevala, da bi jo kdo oboževal, ker oboževati je treba samo Boga.

— Oh, zakaj ne živi več moja mati — vzklikne Francesco Armidore, — ona bi takoj spoznala da je grofica čista in plemenita. Oh, oče, prosim vas, obiščite samo enkrat z menoj palačo Trientino. Vem, da je najtoplejša Klarisina želja da bi spoznala doža in že nekolikokrat mi je rekla, nikdar obiskal, medtem ko ji leže vsi da se zelo čudi, da je moj oče ni še ostali odličnjaki pri nogah.

— Sin, — odgovori dož in si pogladi s svojo lepo roko sivo brado, — jaz sem že šestdesettri leta star in sem že videl marsikatero nevihto na morju. Moj pogled me ne vara. Mene ni lahko prevarati in zato sem se vedno obotavljal, da bi prestopil prag palače Trientino.

— Čemu oče? — vpraša mladenič.

(Nadaljuje)